

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Finland, Norge och Sverige fördjupar sitt trilaterala operativa försvarssamarbete

Publicerad 24 september 2020

Debattartikel av de svenska, norska och finska försvarsministrarna Peter Hultqvist, Frank Bakke-Jensen och Antti Kaikkonen i Dagens Nyheter 24 september 2020.

Vi lever i en osäker tid med nya utmaningar och hot vilket bidrar till en känsla av osäkerhet i våra samhällen. Vi bevittnar ett allt mer utmanande säkerhetsläge, både globalt och i vårt närområde. Utöver den pågående Coronapandemin och hybridhot riktade mot våra länder måste vi komma ihåg att även andra former av säkerhetshot alltså kvarstår. Tillsammans har vi ett ansvar att upprätthålla fred och stabilitet i vår region. För att möta detta ansvar behöver vår förmåga att agera militärt tillsammans stärkas.

År 2018 undertecknades en ny vision för det nordiska försvarssamarbetet Nordefco. Visionens övergripande målsättning slår fast att de nordiska länderna ska stärka sin försvarsförmåga och kunna samarbeta i fred, kris och konflikt. Den 23 september 2020 undertecknade vi, försvarsministrarna i Finland, Norge och Sverige, en trilateral avsiktsförklaring, Statement of Intent, som syftar till att stärka vårt militära operativa försvarssamarbete. Detta initiativ ligger i linje med visionens målsättning.

Denna nya avsiktsförklaring slår fast vår gemensamma ambition att ha förmåga och beredskap att genomföra koordinerade militära operationer i kris och konflikt. För att uppfylla denna ambition kommer vi att föra diskussioner baserat på gemensamma säkerhetsutmaningar i vår region. Målet är att möjliggöra koordinering av nuvarande och framtida militära

operationsplaner. Vi etablerar en strategisk planeringsgrupp mellan länderna och kommer att genomföra scenariobaserade övningar. Även möjligheten att bedriva gemensam operationsplanering inom vissa områden kommer att undersökas.

Ett möjligt resultat av detta fördjupade samarbete är koordinerad operationsplanering för geografiska områden av gemensamt intresse, exempelvis de norra delarna av Finland, Norge och Sverige. Som en följd av samarbetet förutser vi en förbättrad interoperabilitet mellan våra försvarsmakter. En förbättrad interoperabilitet stärker möjligheten att genomföra gemensamma militära operationer, om så skulle beslutas i respektive land. I andan av ett nära nordiskt försvarssamarbete kommer Danmark och Island informeras regelbundet i takt med att samarbetet tar form.

Vid sidan av detta utvecklar vi också lösningar för en effektiv försörjningstrygghet, även i händelse av en kris eller ett krig. Finland, Norge och Sverige har enats om ett avtal rörande försörjningstrygghet på försvarsområdet. Avtalet är bindande och trädde i kraft den 11 juni 2020.

I ljuset av nuvarande säkerhetsläge är samarbete och enighet mellan likasinnade länder av stor betydelse. Den nordiska regionen är en av världens mest integrerade. De nordiska länderna delar en lång historia och har ekonomiska och sociala modeller med stora likheter. Vi har ett redan välfungerande militärt samarbete och de militärstrategiska realiteterna understryker behovet av att detta fortsätter. Detta samarbete syftar i förlängningen till att tillsammans kunna möta säkerhetsutmaningar också bortom fredstid. Vi har gemensamma intressen att försvara.

Genom årens lopp har vi alltid lyckats hitta pragmatiska och flexibla sätt att samarbeta. Försvarssamarbetet mellan våra länder har kunnat utvecklas oberoende av skillnader mellan våra länder vad gäller säkerhetspolitiska vägval. Vi har samarbetat framgångsrikt i övningar så som Arctic Challenge Exercise, Cold Response, Cross Border Training, Northern Wind och Trident Juncture. Vi bygger nu vidare på erfarenheter från dessa övningar när vi fördjupar vårt trilaterala operativa försvarssamarbete.

Vi tror på styrkan i nordiskt försvarssamarbete. Vi måste fortsatt stå enade för att upprätthålla fred och säkerhet och möta säkerhetsutmaningar i vår region. Vårt trilaterala operativa försvarssamarbete kommer att bli ytterligare ett viktigt verktyg för att uppfylla våra gemensamma ambitioner.

Antti Kaikkonen, Minister of Defence in Finland
Frank Bakke-Jensen, Minister of Defence in Norway
Peter Hultqvist, Minister for Defence in Sweden

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Håll huvudet kallt i desinformationspandemien

Publicerad 24 mars 2020

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist i Aftonbladet 24 mars 2020

Det pågår medveten och tydlig global desinformationspandemi i spåren av Coronautbrottet. Syftet är självfallet att underminera, vilseleda och skapa tvivel kring beslut från myndigheter och regeringen. Krissituationen öppnar för olika krafter att spela på människors rädsla och oro. Och de krafterna tvekar inte.

Falsa nyheter och påståenden kan vävas in i artiklar som också innehåller helt korrekta uppgifter. Sanning och lögn blandas i en mix som kan vara svår att reda ut. Medvetna vinklingar används i rubriker och ingresser inte för att skapa intresse, utan för att lansera en viss typ av agenda. Gärna spelar man på det som skapar misstro och pessimism kring samhällets förmåga att hantera krisen.

Att på ett sofistikerat sätt väva in direkta eller indirekta budskap om att regering och myndigheter agerar med en dold agenda är en del av denna strategi. Ett sådant exempel är att en svensk högerextrem site just nu försöker sprida följande påstående som en del av en artikel som handlar om andra saker kopplade till Coronakrisen.

”En gruppchef inom hemvärnet säger samtidigt att förberedelserna sker inför ett eventuellt beslut om att sätta Stockholm i karantän, vilket polisen inte beräknas kunna verkställa på egen hand”.

Det pågår ingen sådan planering. Någon sådan order har inte gått ut till hemvärnsförbanden. Då kan man fråga sig syftet bakom att sprida denna typ av påståenden från källor som dessutom är omöjliga att verifiera. Det kan bara handla om två saker. Att sprida bilden av att det pågår någon sorts

mystisk planering bakom medborgarnas rygg och att medvetet bidra till oro och misstänksamhet.

Just nu pågår ett internationellt informationskrig. Felaktiga påståenden som det om ”Stockholm i karantän” blir tyvärr en del av detta. Övergripande handlar det om varifrån viruset kommer, vem som bär ansvar för pandemin samt vem är handlingskraftig och vem är svag. Kampen sker i olika typer av medier, varav de sociala medierna är en arena.

Även om Sverige inte är ett huvudmål i denna konflikt så kommenteras utvecklingen i vårt land. I en ryskspråkig site från Azerbadjan markeras Sverige som ett land som har gett upp kampen mot viruset. Det sägs att ”svenska forskare påstår att viruset är ofarligt”, vilket är ett helt grundlöst påstående.

I ryska RIA Novosti ifrågasätts Sveriges förmåga att hantera virusutbrott och i kinesiska Global Times anses Sverige vara ett ”svart hål som kapitulerat för viruset och som måste fördömas av EU”. Snabbt hängde högerextrema siter i Sverige på. Så här rullar det på i ett informationskrig där USA har anklagats för att i särskilda forskningslaboratorier i Ukraina, Kazakstan och Georgien ha sysslat med forskning som är s k misstänkt källa. Den kampanjen liknar för övrigt KGB:s och Stasis:s gamla operation om att amerikanska laboratorier låg bakom HIV-smittan.

I informationskriget är inte det viktiga att alltid att ha rätt. Utan syftet är att i sprida uppgifter som gör det svårt att ta ställning. Mängden uppgifter och konspirationsteorier ska tränga undan det som är korrekta fakta. Steg för steg förs fokus ifrån de kinesiska djurmarknader som internationell expertis anser att det hela började i till helt andra och konspirativa händelser. Vi har också sett liknande ageranden exempelvis i samband med giftattacken i Salisbury i England där Sverige och andra länder pekades ut som misstänkt källa till giftet. Ett självfallet helt grundlöst påstående.

I tider som dessa är det viktigt att hålla huvudet kallt, ifrågasätta syftet med olika typer av så kallad information och vems intressen de gagnar. Men det är också viktigt att inte sprida rykten och det som kan vara desinformation vidare.

Regeringen baserar sina beslut med en mycket stark grund i både vad Folkhälsomyndigeten och övrig expertis säger. Det handlar om att hålla en balans där det som bottenar i belagd vetenskap och kunskap måste gå före alarmism.

Peter Hultqvist
Försvarsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet

"Vårt samarbete höjer tröskeln för militära incidenter i närområdet"

Publicerad 14 december 2019

Debattartikel av den svenske försvarsministern Peter Hultqvist och den finske försvarsministern Antti Kaikkonen på Svenska Dagbladets fristående gästblogg Säkerhetsrådet 14 december 2019.

Vi är starkare tillsammans. Sverige och Finland fortsätter att fördjupa försvarssamarbetet bortom fredstid. Bilateral operationsplanering och koordinerade gemensamma åtgärder i kris och krig är resultatet av våra gemensamma ansträngningar.

Det bilaterala försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland har en särställning inom ramen för våra länders säkerhets- och försvarspolitik. Säkerhetsläget i norra Europa och i Östersjöregionen har försämrats över tid. Detta innebär att bi- och multilaterala samarbeten måste stärkas.

Den 27 november genomförde vi en scenariobaserad övning på ministernivå, en så kallad Table Top Exercise. Övningen baserades på ett fiktivt scenario med en konflikt i Östersjöregionen. Syftet var att öva det politiska beslutsfattandet i händelse av en konflikt. Vi kunde förbättra vår förståelse för de möjligheter, modaliteter och utmaningar som är förenade med gemensamma militära operationer.

Det finns flera skäl till att stärka vårt försvarssamarbete. Sverige och Finland delar geostrategiska intressen och synen på de säkerhetspolitiska utmaningarna i Östersjöregionen. Båda ländernas säkerhetspolitik bygger på en stark nationell militär förmåga i kombination med principen om att säkerhet byggs tillsammans med andra länder och organisationer. Både Finlands och Sveriges säkerhetspolitik är starkt förknippad med ländernas medlemskap i EU, nära partnerskap med Nato och nordiskt samarbete. Vi är

även tydliga förespråkare av samarbete med USA och en stark transatlantisk länk.

I början av 2015 presenterades inriktningen för det fördjupade svensk-finska försvarssamarbetet för allmänheten. Sedan dess har ett omfattande arbete bedrivits och vi har tagit tydliga steg framåt. Den militära förmågan att agera tillsammans har utvecklats snabbt de senaste fem åren. Övningar och förberedelser är av avgörande betydelse för att vi ska kunna samarbeta i händelse av kris och konflikt. Stora övningar som inkluderar både svenska och finska förband, som Aurora och Nordanvind, Arctic Challenge Exercise och Northern Coasts har visat att vi har förmågan och är redo att agera tillsammans. Därtill genomför vi regelbundet bilaterala övningar med sammansatta svensk-finska enheter.

2016 fick svenska och finska försvarsmakterna i uppdrag att utveckla en förmåga att planera och genomföra gemensamma militära operationer i fred, kris och krig. De senaste åren har vi tagit viktiga steg mot att uppnå våra målsättningar. I dag kan vi agera tillsammans militärt om båda länderna skulle fatta ett sådant politiskt beslut.

Flera viktiga delar i fördjupningen av vårt samarbete har implementerats men mycket återstår och arbetet fortsätter. Förra året enades våra länders regeringar om ett bilateralt samförståndsavtal avseende försvarssamarbete. Bland annat anger avtalet att samarbetet syftar till att stärka våra länders försvarsförmåga och skapa förutsättningar för gemensamt militärt agerande och gemensamma operationer i alla situationer.

Våra försvarsdepartement har nu tillsammans identifierat de områden som är prioriterade för att ytterligare fördjupa vårt försvarssamarbete. Vi kommer att fortsätta genomföra scenariobaserade övningar både på tjänstemanna- och ministernivå. Vi kommer även göra en översyn av vilken typ av bilaterala överenskommelser och förändringar i nationell lagstiftning som kan bli nödvändiga. En viktig del är bilaterala arrangemang för värdlandsstöd vilket är centralt för att kunna genomföra koordinerade och gemensamma operationer på antingen svenskt eller finskt territorium. För närvarande diskuterar vi vilken typ av avtal som krävs.

Vi kommer att arbeta för att säkerställa bättre förutsättningar för gemensam lägesbild mellan våra länder. Vi kommer även att analysera möjligheterna att fördjupa samarbetet kring territoriell övervakning och skyddet av territoriell integritet. Den långsiktiga målsättningen är att öka den operativa förmågan hos våra försvarsmakter.

Vårt givande samarbete sträcker sig bortom säkerheten i vårt omedelbara närområde. Vi kommer återigen undersöka hur vi kan förbättra samordningen av deltagande i internationella krishanteringsoperationer.

De senaste åren har vi vidtagit viktiga åtgärder för att stärka försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland. Våra länders vilja att axla ett gemensamt ansvar i fred, kris och krig har en stabiliserande effekt och höjer tröskeln för militära incidenter i vårt närområde. Samarbetet sänder en tydlig signal till möjliga angripare att vi både vill och kan samarbeta under alla omständigheter. Det fördjupade försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland kommer att fortsätta vara centralt i hanteringen av nuvarande och framtida säkerhetsutmaningar och vi har förbundit oss att driva arbetet vidare för att därigenom bidra till stabilitet. Tillsammans är Sverige och Finland beslutsamma bidragsgivare till säkerheten i Östersjöregionen.

Peter Hultqvist, försvarsminister Sverige
Antti Kaikkonen, försvarsminister Finland

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet

(Ny version) Nordens försvarsministrar: Nu stärker vi samordningen i krisläge

Publicerad 20 november 2019 Uppdaterad 25 november 2019

Debattartikel i Dagens Industri 19 november 2019.

Rysslands olagliga annektering av Krim 2014 och den pågående aggressionen i östra Ukraina har försämrat det internationella säkerhetsläget och lett till en militär upprustning i vår region.

Cyberattacker, informationsoperationer och underrättelseaktiviteter är andra utmaningar mot vår säkerhet. Det rådande säkerhetsläget har påverkat både våra länder och det nordiska försvarssamarbete.

Vid försvarsministermötet i dag ställer vi oss därför bakom en krissamrådsmekanism inom det nordiska försvarssamarbetet (Nordefco), vars syfte är att stärka vårt informationsutbyte och samrådsarbete under kriser och konflikter, så att vi står bättre förberedda om en kris uppstår.

Tio år efter Nordefcos grundande står det klart att det gemensamma arbetet har gett många konkreta och goda resultat. I inledningsskedet låg vårt fokus på att komma fram till effektiva och kostnadseffektiva lösningar av gemensamt intresse, inte bara i vår omedelbara närhet utan också internationellt.

Vi upprättade ett samarbete om nordiskt taktiskt flygtransportstöd (Nortat) och fördjupade vårt samarbete inom internationella militära insatser, bland annat i Afghanistan. På senare tid har detta samarbete fortsatt i Mali. Vi drog nytta av det finländska, norska och svenska luftrummet i norr när vi tog fram det framgångsrika övningskonceptet Cross Border Training.

Sedan 2014 har vårt samarbete blivit mer operativt och inriktats på säkerhetsläget i vårt omedelbara närområde. Under de senaste åren har vi

upprättat säker kommunikation mellan våra huvudstäder, förenklat tillträde till varandras territorium och vidtagit åtgärder för att förbättra vår gemensamma lägesuppfattning genom att utveckla förmågan till utbyte av luftlägesinformation.

Vi har också enats om en ordning som gör att nordiska luftfartyg kan använda landningsbaser i andra nordiska länder, till exempel om väderförhållandena kräver det.

Ytterligare ett exempel på vårt nära samarbete är flygövningen Arctic Challenge Exercise som, i nära samarbete med USA, genomfördes i år som en europeisk kvalificerad övning på flaggnivå.

Dessa nordiska övningar kompletterar det pågående säkerhets- och försvarssamarbete mellan Natos allierade och partner, såsom Natoövningen i Norge, Trident Juncture 2018.

Genom inrättandet av krissamordningsmekanismen inom Nordefco vidtar vi åtgärder för samarbete även i händelse av kris. Denna nya mekanism kommer att göra att vi kan få en gemensam lägesuppfattning under kriser och konflikter.

Nordefcos deltagare kan samråda med varandra närhelst stabiliteten i regionen, ländernas territoriella integritet eller säkerheten kräver det. Mekanismen kan också användas för diskussion och samordning av ståndpunkter i fråga om framväxande internationella skeenden med följdverkningar för Nordens säkerhet eller i de fall som de nordiska länderna har ett gemensamt säkerhetsintresse.

Vi kommer att fortsätta vårt arbete för att stärka Nordefco som plattform för säkerhets- och försvarspolitisk dialog och verkningsfullt praktiskt samarbete. Ett nära nordiskt försvarssamarbete ökar vår militära förmåga och stärker våra möjligheter att agera tillsammans.

När vi utbildar och övar tillsammans stärker vi våra nationella förmågor och vår kapacitet till gemensamt agerande. Samtidigt skickar vi ut en tydlig signal till möjliga angripare att vi kommer att försvara oss om det behövs.

Peter Hultqvist, försvarsminister Sverige

Frank Bakke-Jensen, försvarsminister Norge

Trine Bramsen, försvarsminister Danmark

Antti Kaikkonen, försvarsminister Finland

Gudlaugur Thór Thórdarson, utrikesminister Island

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet, Försvarsdepartementet,
Justitiedepartementet

Så stärker vi cybersäkerheten i Sverige

Publicerad 27 september 2019

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg, försvarsminister Peter Hultqvist och finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund i Svenska Dagbladet den 26 september 2019.

Sverige utsätts dagligen för allvarliga cyberattacker som riskerar att skada vårt samhälle och demokrati. Det allvarligaste cyberhotet mot vårt land kommer från stater, statsunderstödda aktörer eller andra med en liknande förmåga. I yttersta fall kan cyberangrepp utgöra en del av krigföring mot Sverige. Det kan handla om allt från välplanerade attacker mot banksektorn, sjukhus eller energiförsörjningen. Cybersäkerhet har i allt större utsträckning blivit en viktig utrikes- och säkerhetspolitisk fråga.

Men hotbilden inom cybersäkerhetsområdet är bredare än så. Den organiserade brottsligheten har alltmer övergått till att använda internet som infrastruktur för att finansiera och underlätta sin olagliga verksamhet. Antalet IT-bedrägerier ökar lavinartat och de som utsätts är inte bara stora aktörer, som exempelvis myndigheter och storföretag, utan även enskilda medborgare.

I takt med att cyberhoten blir allt mer avancerade har statliga myndigheter, kommuner, landsting och delar av näringslivet stora utmaningar att säkerställa informationssäkerheten och säkerhetsskyddet. Detta är allvarligt, en säker hantering av information och system är en avgörande förtroendefråga för den digitala välfärdsstaten och Sveriges säkerhet.

Vi lever i ett av världens mest digitaliserade länder och Sverige är ett föregångsland när det gäller att ta vara på ny teknologi. Regeringens vision

är att vi ska fortsätta vara i digitaliseringens och innovationens världstopp. Det digitala samhället är en viktig förutsättning för att hela landet ska leva och växa. Dessutom är det en viktig demokratifråga att alla människor kan leva sina liv tryggt och säkert på nätet.

För att Sverige ska kunna bli bäst på att utnyttja digitaliseringens möjligheter måste säkerhetsperspektivet vara med från början. Vi får inte blunda för att ny teknologi – förutom alla fantastiska fördelar – också medför stora risker och gör oss sårbara.

Sverige behöver växla upp arbetet inom cybersäkerhetsområdet. Idag presenterar regeringen ett nytt steg i detta arbete:

Ett nationellt cybersäkerhetscenter inrättas 2020

I regeringsförklaringen slogs det fast att ett nationellt cybersäkerhetscenter ska inrättas under 2020. Sverige har kompetens i världsklass men har ännu inte lyckats skapa en helhet i arbetet kring cybersäkerheten. Nu kommer vi att samla den skarpaste kompetensen för att stärka Sveriges samlade förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot samt minska cybersårbarheterna.

Centret ska stödja regering, kommuner och landsting, myndigheter och näringslivet i arbetet med att skydda sig mot cyberattacker. En central del av centrets arbete kommer vara att ta fram gemensamma analyser och lägesbilder om hot, sårbarheter och risker. Det kan handla om underrättelseinformation, information om it-incidenter och brottsanmälningar som idag inte samlas på ett ställe. Verksamheten ska bidra till att stärka skyddet mot cyberhot och minska de digitala sårbarheterna.

Svenska myndigheter behöver kunna agera samordnat och ge ett effektivt stöd när en eller flera aktörer i Sverige drabbas av en cyberattack. Regeringen förväntar sig att myndigheternas förmåga att upptäcka och hantera allvarliga attacker mot Sverige kommer att öka genom samverkan i det nationella centret.

Regeringen uppdrar nu – med tydliga ingångsvärden Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen att redan till december presentera förslag på struktur och kostnadsberäkningar. Arbetet med uppdraget ska bedrivas i nära samarbete med bland annat Polismyndigheten, Försvarets Materielverk och Post- och telestyrelsen som också har centrala uppgifter på området. Därefter ska ett

center skyndsamt inrättas.

Cybersäkerhetsarbetet berör nästan alla politikområden och under kommande veckor avser regeringen återkomma med flera åtgärder som alla bidrar till att stärka Sveriges säkerhet. Vi är ännu i början av den digitala utvecklingen. Genom att stärka cybersäkerheten i vårt land ökar vi möjligheterna för medborgarna att fortsätta ta tillvara på allt som tekniken och vårt allt mer uppkopplade samhälle erbjuder, samtidigt som vi säkerställer att Sverige fortsätter vara drivande i den digitala utvecklingen. Regeringens initiativ för en mer robust cybersäkerhet är ytterligare steg i arbetet för ett starkare samhälle, ett tryggare Sverige och en säkrare omvärld.

Debattartikel från Försvarsdepartementet

”Vi fördjupar ett nordiskt försvarssamarbete”

Publicerad 19 mars 2019

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och Norges försvarsminister Frank Bakke-Jensen.
Publicerad i Svenska Dagbladet 19 mars 2019.

Länderna i Norden är tätt knutna till varandra genom geografi och historia. Vi har gemensamma värderingar och till stor del lika intressen. Den säkerhetspolitiska utvecklingen i vår del av Europa de senaste åren har gjort att vi börjat samarbeta närmre på försvarsområdet. Det går inte att föreställa sig en större säkerhetspolitisk kris som inte skulle påverka oss alla. För att kunna ta ett gemensamt ansvar för säkerheten i vår region, måste vi bli bättre på att agera tillsammans. Därför måste våra försvarsmakter få möjlighet att öva tillsammans med varandra och tillsammans med andra.

Under mars månad genomförs den största övningen i Norden under 2019, arméövningen Nordanvind, i gränstrakterna mellan Sverige och Finland. Det stora internationella deltagandet i övningen gör att den skiljer ut sig från de normalt återkommande svenska arméövningarna. Omkring 1 500 finska soldater och officerare och 4 600 norska soldater och officerare kommer, tillsammans med soldater och officerare från USA och Storbritannien, att öva med delar av den svenska armén. Totalt kommer kring 10 000 soldater och officerare att delta i övningen.

Att öva tillsammans med varandra och med andra ger oss möjlighet att öva större omfattning och mot mer kvalificerade motståndare, än vi klarar av på egen hand. Den här typen av övningar utvecklar våra nationella försvarsförmågor och vår förmåga till samarbete.

Det stora deltagandet från Norge och Finland i övningen Nordanvind är ett bra exempel på hur det nordiska övningsarbetet kan se ut i praktiken. De

senaste åren har vi haft ett omfattande nordiskt deltagande i en rad större övningar i regionen, såväl nationella övningar som i övningar under Natos ledning. Norska, svenska och finska flygförband övar så gott som veckovis över Nordkalotten och den nordiska flygövningen Arctic Challenge Exercise kommer i år att utvecklas till en än mer avancerad övning.

Våra ekonomiska resurser sätter ramar för hur mycket vi kan öva. För att vi ska kunna uppnå maximal effekt måste vi hitta sätt att undvika övningsverksamhet som konkurrerar. Därför kommer vi under de kommande åren att utveckla hur vi koordinerar övningsverksamheten mellan våra länder i de fall det är relevant.

Det nordiska försvarssamarbetet, Nordefco, har under de senaste åren vuxit i styrka och betydelse. Den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde har gjort att flera länder i Norden tvingats ompröva delar av sin försvars- och säkerhetspolitik. Vi har ställt om inriktningen för våra försvarsmakter till att åter fokusera på försvaret av våra länder. Ett fördjupat försvarssamarbete mellan de nordiska länderna har blivit naturligt.

Den säkerhetspolitiska situationen förändrades radikalt i och med Rysslands illegala annektering av Krim våren 2014. Detta återspeglades även på Nordefco-samarbetet. Nationella säkerhets- och försvarspolitiska motiv hamnade alltmer i centrum. Förutsättningarna för ett närmre samarbete mellan våra länder har stärkts.

Under de senaste åren har vi sett konkreta resultat av detta arbete. Vi har etablerat säker kommunikation mellan våra respektive försvarsdepartement och försvarsledningar. Vi har minskat de byråkratiska hindren för att förflytta militära förband mellan våra länder. Vi har skapat förutsättningar för att kunna byta luftlägesdata med varandra, till en början i fredstid men vi är överens om att se på möjligheterna att på sikt utvidga samarbetet att även gälla i kris och i värsta fall i konflikt.

Nordefco firar i år tio år i nuvarande form. Under 2018 antog vi försvarsministrar en ny vision med sikte på samarbetets utveckling fram till 2025. I visionen slår vi fast att det nordiska samarbetet täcker alla konfliktnivåer från fredstida samarbete till samarbete i kris och konflikt. Vi vill säkerställa en nära nordisk dialog kring försvars- och säkerhetsfrågor, bland annat genom att utveckla samarbetet till en plattform för kriskonsultationer, etablera en strategisk dialog kring förmågeutveckling och utveckla vårt arbete med kapacitetsbyggande för att stödja fred och säkerhet i konfliktområden.

Våra länder har gjort olika säkerhetspolitiska val. Norge är medlem i Nato, men inte medlem i EU. Sverige och Finland är medlemmar i EU, men inte medlemmar i Nato. Men vi förenas i insikten om att säkerhet bäst byggs tillsammans med andra. Och i det gemensamma ansvaret för säkerheten i vår del av Europa.

Därför fördjupar vi vårt nordiska samarbete, därför övar vi tillsammans.

Peter Hultqvist
Sveriges försvarsminister

Frank Bakke-Jensen
Norges försvarsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Trident Juncture 2018: Försvara vårt nordiska grannskap

Publicerad 25 oktober 2018

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist tillsammans med Norges försvarsminister Frank Bakke-Jensen, Danmarks försvarsminister Claus Hjort Frederiksen, Finlands försvarsminister Jussi Niinistö och Islands utrikesminister Gudlaugur Thor Thordarson. Publicerad i Dagens Nyheter 25 oktober 2018.

En allvarlig säkerhetskris i Norden skulle påverka alla nordiska länder. Därför deltar Norge, Sverige, Finland, Danmark och Island allt oftare tillsammans i militära övningar.

Drygt 50 000 soldater från 31 länder deltar just nu i en stor övning för att öva vår förmåga att agera tillsammans i en krigssituation. Övningen Trident Juncture 2018 är Natos största fullskaliga militära övning på årtionden. Den bekräftar alliansens förnyade fokus på det kollektiva försvaret av medlemsstaterna och den geopolitiska betydelsen av Norden som Europas nordligaste flank.

Trident Juncture är en unik möjlighet för Nato och dess partnerländer, som Sverige och Finland, att testa förmågan att verka tillsammans i det utmanande, nordiska klimatet – från norska fjäll och dalar till de väderutsatta havsområdena kring Nordatlanten och Östersjön. Detta är viktigt. Inte bara för att det gör oss bättre på att försvara oss själva utan för att det också stärker banden mellan våra länder och skickar en stark signal till den som eventuellt skulle vilja påtvinga oss sin vilja genom militär makt.

Vi ser inga militära hot mot Norden idag, men vi lever i en oförutsägbar och osäker tid. Ryssland har visat såväl vilja som förmåga att använda militär

styrka för att uppnå strategiska mål. Cyberattacker och desinformation används aktivt för att skapa splittring mellan människor såväl i Europa som i USA, vilket i sin tur utmanar demokratiska institutioner och vår förmåga att nå fram till gemensamma slutsatser. Internationell terrorism förändrar också hur vi tänker kring samhällets säkerhet. Migrationen framstår som den kanske mest splittrande kraften och klimatförändringar påverkar alla dessa frågor på sätt vi inte helt kan överblicka.

De nordiska länderna är bundna till varandra genom geografi, historia, kultur och värderingar. Vi har ett gemensamt ansvar att upprätthålla fred och stabilitet i vårt närområde. Vi delar en stark tro på dialog, transparens och en förutsägbar världsordning baserad på internationell lag och bindande avtal.

Dessvärre delar inte alla länder dessa värderingar. Därför är det nödvändigt att ha en trovärdig militär förmåga. Danmark, Norge och Island är medlemmar i Nato, medan Sverige och Finland inte är det. Genom att öva tillsammans – tillsammans med Nato – stärker vi vår förmåga att agera gemensamt som grannar, om det någonsin skulle bli nödvändigt. Inte istället för Nato, utan som komplement.

Detta är anledningen till det substantiella nordiska bidraget till övningen Trident Juncture, med över 13 000 soldater och ett betydande antal civil personal. Som ett gott exempel på nordiskt samarbete kommer finska arméförband att agera som en del av en svensk brigad och danska helikoptrar kommer att stödja den norska brigaden. Styrkor från Nato och partnerländerna Sverige och Finland kommer att använda militära baser och flygfält i samtliga nordiska länder. Island, med sitt strategiskt viktiga läge, spelar en avgörande roll som knutpunkt och uppmarschområde för utplacering och förstärkning av allierade styrkor över Nordatlanten.

Den här nivån på det nordiska deltagande i Trident Juncture är ett starkt och tydligt resultat av våra gemensamma ansträngningar för att stärka det nordiska försvarssamarbetet. Vi övar och tränar tillsammans mer än tidigare. Vi byter luftlägesinformation med varandra och har arbetat för att minska byråkratiska hinder för att flytta militära förband och materiel mellan våra länder. Det sistnämnda har varit så framgångsrikt att EU och Nato beslutat om liknande initiativ baserat på den nordiska modellen.

Vi nordiska länder har valt olika säkerhetspolitiska lösningar, men vi är grannar i norr. En säkerhetskras i vårt närområde skulle påverka oss alla och vår förmåga att lösa den kommer aldrig att bli bättre än vår förmåga att samarbeta – med varandra liksom med vänner och allierade. Därför är övningen Trident Juncture så viktig. Och därför ska du bry dig om nordiskt

samarbete.

Peter Hultqvist,
Sveriges försvarsminister

Frank Bakke-Jensen,
Norges försvarsminister

Claus Hjort Frederiksen,
Danmarks försvarsminister

Jussi Niinistö,
Finlands försvarsminister

Gudlaugur Thor Thordarson,
Islands utrikesminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet

”Sverige ska bli bättre berett på krig och kris”

Publicerad 30 maj 2018 Uppdaterad 30 maj 2018

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och justitie- och inrikesminister Morgan Johansson, Svenska Dagbladet, 30 maj 2018.

I dagarna landar broschyren "Om krisen eller kriget kommer" hos alla svenska hushåll. Broschyren är framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, med stöd av bland andra Försvarsmakten, på uppdrag av regeringen. Syftet är att med konkreta råd om vad man bör ha hemma och en beskrivning av vad olika varningssignaler betyder öka kunskapen och stärka människors hemberedskap.

Samhällsutvecklingen har under de senaste decennierna gått åt två parallella håll. Å ena sidan är vårt samhälle starkare. Befolkningens hälsa är bättre. Vår motståndskraft mot sjukdomar är större. Våra kommunikationsmöjligheter är fler.

Å andra sidan har bland annat digitalisering, globalisering och näringslivets utveckling mot just-in-time gjort vårt samhälle mer sårbart. Regeringen har i den nationella säkerhetsstrategin, som beslutades i januari 2017, pekat ut åtta olika hot mot vår säkerhet: militära hot, informations- och cybersäkerhet, terrorism och våldsbejakande extremism, organiserad brottslighet, hot mot energiförsörjning, hot mot transporter och infrastruktur, hälsohot samt klimatförändringarna och dess effekter.

För att människor ska ha möjlighet att i ökad omfattning ta ansvar för sin situation i händelse av kris och höjd beredskap är det nödvändigt att vara väl förberedd. Många saknar i dag kunskap om hur de kan förbereda sig för olika kriser. Kunskapen om vad höjd beredskap innebär och hur människor ska agera i en sådan situation är också för låg.

I undersökningar som MSB gjort uppger en majoritet av de svarande att de har ett stort eller mycket stort ansvar för att vara förberedda på en större samhällskris. Närmare 80 procent tycker att frågor om säkerhet och beredskap är viktiga eller mycket viktiga. Samtidigt uppger ungefär 40 procent att de inte vet hur man kan förbereda sig och endast 11 procent uppgav sig ha gjort de förberedelser de tänkt och tror sig behöva. Välinformerade och förberedda människor skapar ett starkare samhälle. Vi ska öka kunskapen om hur man kan förbereda sig, stärka hemberedskapen och därmed öka tryggheten.

Att staten informerar befolkningen om vad som kan vara bra att tänka på i en kris är inget nytt. 1943 tog Statens informationsstyrelse på regeringens uppdrag fram broschyren "Om kriget kommer", som distribuerades till alla svenska hushåll och innehöll anvisningar och råd hur människor i Sverige skulle bete sig om landet hamnade i krig. Denna broschyr kom sedan ut i ett antal versioner fram till slutet av 1980-talet.

Sedan det kalla kriget upphörde har de försvarspolitiska inriktningsbesluten utgått från en stark tro på långsiktig fred och stabilitet i vår del av världen. Detta har inneburit en nedrustning av det militära försvaret, men även en nedmontering av de civila delarna av totalförsvaret.

På grund av det förändrade säkerhetsläget har regeringen nu brutit denna utveckling.

I juni 2015 beslutade riksdagen om en ny försvarspolitisk inriktning, Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp ska öka och förmågan i det samlade totalförsvaret ska säkerställas. Totalförsvaret innefattar såväl militärt som civilt försvar, och handlar om samhällets totala förmåga att kunna hantera höjd beredskap och krig.

- Fram till och med 2020 tillförs det samlade totalförsvaret ungefär 26,5 miljarder kronor. Av dessa är 1,3 miljarder kronor avsatta till det civila försvaret under perioden 2018–20. Det är den största investeringen i det civila försvaret på 20 år.
- Regeringen har återaktiverat skyldigheten att genomföra mönstring och att genomgå grundutbildning med värnplikt. Gotland har återfått permanent militär närvaro och vi har beslutat att alla myndigheter med särskilt ansvar för civilt försvar ska krigsplacera den personal som behövs vid höjd beredskap.
- Vi stärker krisberedskapen. Regeringen har gjort det möjligt att skicka Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) via sms till människor som

befinner sig på en krisdrabbad plats. Vi har förstärkt SOS Alarms budget för att få ner svarstiderna till nödnumret 112 och har tillsatt en utredning som ska föreslå åtgärder för en mer likvärdig och effektiv räddningstjänst i hela landet. Arbetet med krisberedskap och civilt försvar ska hållas samman. Då kan vi steglöst intensifiera våra åtgärder.

Det är det förändrade säkerhetsläget över tid som ligger bakom den folder som nu går ut. Den är en del av den återupptagna planeringen av totalförsvaret. Det är vår bestämda uppfattning att samhället blir mer robust om fler har bättre kunskap om hur de ska agera i en krissituation eller om det värsta skulle hända och landet hamnade i krig.

Peter Hultqvist, försvarsminister

Morgan Johansson, justitie- och inrikesminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

”Vårt samarbete är ett svar på den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde.”

Publicerad 22 maj 2018 Uppdaterad 22 maj 2018

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och Danmarks försvarsminister Claus Hjort Frederiksen, Sydsvenskan, 22 maj 2018.

Samarbetet mellan Sverige och Danmark har under decennier utvecklats och fördjupat. Våra länders såväl geografiska som kulturella närhet till varandra innebär ett behov att möta nya säkerhetspolitiska utmaningar gemensamt.

Idag träffas vi i Köpenhamn för att diskutera hur försvarssamarbetet mellan våra länder ska utvecklas. Vi kommer att diskutera en gemensam handlingsplan med ett antal områden där vi särskilt kommer att fördjupa samarbetet, bland annat på det marina området och genom scenariobaserade diskussioner.

Europa och Norden står inför stora säkerhetspolitiska utmaningar. Rysslands illegala annektering av Krim och aggression i östra Ukraina har utmanat den europeiska säkerhetsordningen i grunden. Genom agerandet i Georgien, Ukraina och Syrien har Ryssland visat sig ha både förmågan och viljan att använda militära maktmedel för att nå politiska mål.

Ryssland tillämpar även i allt större omfattning hybridkrigföring, vilket omfattar bland annat desinformation och falska nyheter. När falska nyheter och desinformation inte tydligt kan skiljas från vad som är sant kan osäkerhet, splittring och förvirring uppstå. Både Danmark och Sverige har blivit utsatta i olika former och stärker därför vår egen motståndskraft och samverkar internationellt för att bättre möta dessa hot.

Bi- och multilaterala samarbeten är centrala för hur vi hanterar de säkerhetsutmaningar Europa står inför. Nato har förstärkt sin militära närvaro kring Östersjön genom EFP (Enhanced Forward Presence). EU har förstärkt försvarssamarbetet genom upprättandet av det permanent strukturerade samarbetet, PESCO. Sverige är inte medlem i Nato och Danmark står utanför EU:s försvarspolitiska samarbete, men vi välkomnar dessa initiativ som bidrar till säkerhet och stabilitet i vår del av världen. Vi stödjer EU:s fem gemensamma punkter för relationer till Ryssland. Europeisk och transatlantisk sammanhållning är central för vår utrikes- och säkerhetspolitik.

I Norden utvecklas det försvarspolitiska samarbetet inom ramen för Nordefco. På senare år har avtal tecknats om gemensam luftlägesbild, säker kommunikation har etablerats mellan de nordiska huvudstäderna och arbete pågår för att underlätta tillträde med militära farkoster till varandras territorier. Tillsammans med USA utvecklas den nordiska flygövningen Arctic Challenge Exercise till en mer avancerad övning. Båda våra länder deltar i övningar i vårt närområde, som exempelvis Trident Juncture under hösten 2018. Vårt gemensamma deltagande i olika regionala och multilaterala samarbeten bidrar till den gemensamma säkerheten i Östersjöområdet.

Inom ramen för det bilaterala samarbetet har våra myndigheter nyligen ingått ett avtal för att underlätta tillträde till varandras luftrum. Samtidigt måste varje enskilt land ta ansvar för sin egen säkerhet och för stabiliteten i Europa.

Sverige beslutade sommaren 2015 om en ny inriktning för försvarspolitiken under perioden 2016–2020. Beslutet och efterföljande beslut innebär att cirka 26 miljarder kronor tillförs totalförsvaret fram till 2020 och att förmågan att möta ett väpnat angrepp mot Sverige åter står i fokus. Den danska regeringen beslutade tidigare i år, i en bred överenskommelse med bland andra Socialdemokraterna, om en ny inriktning för försvarspolitiken för perioden 2018-23. Det nya sexåriga avtalet ger det danska försvaret ett substantiellt ekonomiskt tillskott kring 20 procent i slutet av perioden. Överenskommelsen sätter ett tydligt fokus på kollektivt försvar, internationella operationer och nationell säkerhet, inklusive försvar mot cyberattacker.

Våra nationella försvarssatsningar och vårt samarbete är ett svar på den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde. Säkerhetsläget i vår närhet och utanför Europas gränser oroar och kräver att Danmark och

Sverige, tillsammans med våra nära partners, tar sitt ansvar för att vända den negativa trenden.

Peter Hultqvist, Sveriges försvarsminister

Claus Hjort Frederiksen, Danmarks försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Finland värt att försvara

Publicerad 06 december 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist i
Dagens Industri, 6 december 2017.

Utvecklingen och händelser i Finland har genom historien haft direkta konsekvenser på svensk politik. Såväl det finska inbördeskriget som vinter- och fortsättningskrigen hade effekter för Sverige. På motsvarande sätt har svenska förhållningssätt inte minst i försvars- och säkerhetspolitiken haft betydelse för finskt manöverutrymme såväl inrikes- som utrikespolitiskt.

På ett mer vardagsnära plan påverkade de finska krigen Sverige. Under andra världskriget tog Sverige emot över 70.000 barn på flykt, varav ungefär 15.000 aldrig återvände till Finland. En av dessa var min egen mor. Det gör att jag och många med mig har nära band till Finland och följer landets utveckling extra mycket.

Genom våra länders geografiska läge, finns där även ett tydligt geopolitiskt beroende oss emellan. Erfarenheterna från andra världskriget, den så kallade vänskaps- och biståndspakt Finland tvingades till med Sovjetunionen och Sveriges alliansfrihet syftande till neutralitet i krig har än i dag betydelse för de svensk-finska positioneringarna. Nya ställningstaganden måste tas med historiens erfarenheter och geografins begränsningar som grund.

Det svensk-finska samarbetet har en särskild position i våra respektive länders säkerhetspolitik. Våra likartade säkerhetspolitiska ställningstaganden och långa historia av samarbete gör detta helt naturligt.

Här finns en lång historia av allt ifrån omfattande svenska bidrag till Finland under andra världskriget till samarbete under det kalla kriget. Sveriges förhållande till Finland under andra världskriget reglerades under formuleringen "icke krigförande". De svenska bidragen bestod av frivilliga soldater, omfattande ammunitions- och vapenleveranser, civil personal som

bland annat bistod i att bygga befästningar och annan infrastruktur samt ett flygförband som ansvarade för operationer i norra Finland. Ett stort engagemang för Finlands sak fanns hos den svenska allmänheten.

Det slutliga resultatet av de finska insatserna under kriget blev att Finland trots en turbulent tid åren efter kriget kunde bevara demokratin. Finland blev aldrig en kommunistisk diktatur, vilket låg i planerna från den sovjetiska sidan. Det bidrog också till ett något lägre säkerhetspolitiskt spänningsfält i vår del av Europa. Vi fick ingen järnridå genom Östersjön och Sverige blev inte frontstat under det kalla kriget. Det är ett utfall som på den svenska sidan bör värderas mycket högt.

I dag är läget annorlunda. Den ryska annekteringen av Krim, aggressionen mot Ukraina och ryska enheters provokativa och oprofessionella uppträdande på och över Östersjön har skapat ett helt nytt spänningsläge i vår del av Europa. Det ryska agerandet har ökat betydelsen för det svensk-finska försvarssamarbetet. Ytterst syftar vårt samarbete till att stabilisera den säkerhetspolitiska situationen i vår del av Europa.

Till grund för det fördjupade samarbetet har legat bedömningar av de möjligheter som finns för ett direkt operativt försvarssamarbete, utbyte av information om de båda ländernas förmågor och en bedömning av interoperabiliteten mellan respektive försvarsmakt. Att det nu sker en operativ planering för gemensamt agerande bortom fredstida förhållanden är ett utfall av dessa bedömningar och skiljer det svensk-finska försvarssamarbetet i kvalitativ mening från andra samarbeten. Denna planering ska finnas som ett komplement till varje lands enskilda nationella försvarsplanering. För att aktivera planeringen krävs nödvändiga beslut i respektive lands riksdag och regering.

I dagarna har den gemensamma marina stridsgruppen, Swedish Finnish Naval Task Group (SFNTG), uppnått det som kallas initial operativ förmåga (Initial Operating Capability, IOC). Denna styrka ska bland annat kunna användas som en gemensam finsk-svensk resurs vid sjöövervakning och i krishanteringsoperationer i en internationell kontext. Den marina stridsgruppen beräknas nå full operativ förmåga år 2023. Den är ett tydligt exempel på hur våra försvarsmakter närmar sig varandra för att stärka förmågan till gemensamt agerande.

Gemensamt agerande förutsätter förberedelse, övning och väl upparbetade relationer. Därför deltar vi i varandras flygvapenövningar, där våra flygvapen har agerat som integrerade delar i försvaret av respektive land.

Det finns även sedan många år tillbaka ett välfungerande övningssamarbete inom ramen för det så kallade Cross Border Training där det finska, svenska och norska flygvapnet återkommande samövar, både trilateralt och bilateralt. Fokus för arméstridskrafterna har legat vid att öka de båda ländernas förmåga att kunna verka med nationella förband i ett gemensamt operationsområde. Utbyten mellan svenska och finska arméförband har intensifierats och verksamheten baseras i flera fall på långa traditioner av regionala utbyten mellan så kallade vänförband. Exempel på detta är det nära samarbetet mellan Norrbottens regemente och Jägarbrigaden i Sodankylä. Finska förband använder också regelbundet Försvarsmaktens träningsanläggning i Kvarn utanför Motala. På den marina sidan finns motsvarande utbyte mellan Amfibieregementet och Nylands brigad.

På departementsnivån har vi etablerat personalutbyte och vi har en nära försvarspolitisk dialog, på såväl tjänstemanna- som ministernivå. De sistnämnda är viktigt för att på den försvarsadministrativa nivån skapa kunskap om varandras beslutsprocesser, men också skapa viktiga personliga nätverk och en gemensam förståelse.

Som militärt alliansfria länder delar våra länder säkerhetspolitisk utgångspunkt, vi har gemensamma geostrategiska intressen och vi delar synen på de säkerhetsutmaningar som i dag föreligger i Östersjöregionen. Finland och Sverige bedriver en säkerhetspolitik som är tydligt kopplad till våra länders EU-medlemskap, ett nära partnersamarbete med Nato och samarbete med USA i en fördjupad transatlantisk länk. Såväl Finlands som Sveriges säkerhetspolitik bygger på principen att säkerhet skapas i samverkan med andra.

Att fortsätta utveckla det finsk-svenska samarbetet på det resultatitriktade och pragmatiska sätt som nu görs, är det bästa sättet att ta hänsyn till historia, geografiskt läge och andra ramgivande förutsättningar. På så sätt bygger vi gemensam säkerhet i praktiken och därmed höjer tröskeln för konflikt i vårt närområde.

Peter Hultqvist, försvarsminister (S)

Debattartikel från Kulturdepartementet

En fri press är en pelare i demokratin

Publicerad 29 november 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och kulturminister Alice Bah Kuhnke i Dala-Demokraten, 29 november 2017

Den fria och oberoende pressen är en hörnpelare i vår demokrati. I tider när samhället drabbas av desinformationskampanjer och extremism har den granskande journalistiken en viktig roll i ett starkt och demokratiskt samhälle.

Rysslands systematiska användning av desinformationskampanjer är en realitet. Många tror att det bara handlar om en trollfabrik eller några få experter i Kreml som driver detta genom Russia Today och Sputnik News. Detta är en integrerad del i den ryska militärdoktrinen.

Den ryska regimen mål med desinformation är bland annat att underminera västs enighet. I Tyskland, Frankrike och i USA har vi sett hur nationella valprocesser påverkats av externa desinformationskampanjer.

Betydelsen av desinformationsoperationer har på senare år växt. Idag inriktas desinformationskampanjerna på politiska debatter i ett flertal länder med betydligt större flöde av vilseledande och felaktiga historier än tidigare. Syftet är att manipulera, splittra och påverka demokratiska beslut.

Här ser vi också hur olika slag av lobbyister användas av rent kommersiella intressen. Samarbetet inom EU för att motverka och för att informera om desinformation har ökat.

Även regeringen och myndigheter i Sverige arbetar aktivt med detta. Medierna i Sverige har på ett bra sätt bevakat området och vikten av

källkritik har ökat.

I en levande demokrati är den oberoende journalistiken oerhört viktig. Tyvärr har vi under senaste åren sett en utveckling där medieföretag tvingats lägga ned den lokala bevakningen runt om i landet, särskilt utanför storstadsområdena.

Enligt Institutet för mediestudiers årsbok 2016 saknar var åttonde kommun en löpande nyhetsbevakning, ofta kallade vita fläckar på mediekartan. I var tredje kommun, 90 stycken, finns det idag inte en bevakande dagstidning.

För demokratin är de vita fläckarna ett problem. När obevakade medieområden breder ut sig runt om ute i landet finns en risk att den röda mattan rullas ut för odemokratiska krafter som fyller tomrummet med rykten och desinformation.

Granskande nyhetsjournalistik kan heller inte ersättas av informationsinsatser från kommunen.

Regeringen har under hela mandatperioden prioriterat arbetet med att ge medierna bättre ekonomiska förutsättningar för att motarbeta desinformation och öka stödet för den granskande journalistiken.

- Avskaffandet av reklamskatten på annonser i dagspressen har inletts och nästa år kommer den att avskaffas helt.
- Presstödet reformerades för att mer pengar skulle kunna betalas ut till tidningar runt om i landet.
- Ett digitalt omställningsstöd har införts för att medierna lättare ska kunna ställa om till nya medievanor. De större tidningarna i storstäderna har redan genomfört mycket av denna förändring, men det är särskilt viktigt för lokaltidningar med mindre ekonomiska resurser att kunna fortsätta ställa om.
- Den högre momsens på digitala publikationer kommer att sänkas så snart EU-kommissionens förslag gör detta möjligt.

Inriktningen på regeringens intensiva arbete för att värna demokratin är att skapa goda villkor för de fria medierna, och då i synnerhet för lokaljournalistiken.

Attacker mot granskande media och personangrepp mot journalister är också ett hot mot demokratin. Därför har regeringen antagit en handlingsplan för att förhindra hat och hot mot just journalister som yrkesgrupp.

Det är dags att vi blir många som sluter upp kring det fria ordet och journalistikens roll i demokratin. När många andra krafter vill begränsa mediernas frihet behöver det finnas länder som visar på att det går att göra tvärt om.

Vi vill också passa på att gratulera Dala-Demokraten som fyller 100 år och vi ser fram emot att delta på firandet!

Peter Hultqvist
Försvarsminister (S)

Alice Bah Kuhnke
Kultur- och demokratiminister (MP)

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Aurora har haft tydlig effekt på vår militära förmåga

Publicerad 09 oktober 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist i Svenska Dagbladet, 8 oktober 2017

Den första försvarsmaktsövningen och den största nationella övningen på mer än 20 år – Aurora – är nu avslutad. Till skillnad från andra försvarsgrensvisa övningar så övades nu den samlade förmågan i svensk försvarsmakt genom deltagande från alla delar av Försvarsmakten. Redan nu kan vi konstatera att Aurora uppfattats som en tydlig svensk säkerhetspolitisk signal om att Sverige bidrar till stabiliteten i vår del av Europa, att övningen haft en tydlig effekt på svensk militär förmåga och att Sverige menar allvar med att förbereda för att ge och ta emot hjälp av andra länder i en krissituation. Dessutom innebar Aurora en mycket tydlig markering om att Sverige nu fokuserar på ökad förmåga i det nationella försvaret. Denna positionsförflyttning av försvarspolitikerna är nu med önskvärd tydlighet manifesterad.

I praktiken innebar övningen Aurora att den nya inriktning av svensk försvarspolitik som riksdagen i majoritet beslutat nu genomförs i praktiken. Övningen byggde på de två strategiska förutsättningar som riksdagen beslutat om, nämligen ökad militär förmåga i kombination med fördjupade samarbeten med andra länder. De svenska förband jag mötte på Gotland såg sig själva som en del av en större helhet där samverkan mellan flyg, marin och armé var utmaningen. De svenska förbandens möte med förband från andra länder gav möjlighet till övning mot andra vapensystem och militärt uppträdande än vad man normalt är van vid. Det hade en direkt positiv effekt på vår egen militära förmåga.

I sambanden med besöken i Berga och i Trosa tillsammans med statsminister Stefan Löfven så gavs den säkerhetspolitiska dimensionen tyngd. Övningen ingick som en del i en strategi för att tackla det nya säkerhetspolitiska läget. Scenariot är försvar av Sverige och vår egen suveränitet.

Händelseutvecklingen över tid i vårt närområde med den olagliga annekteringen av Krim, den ryska aggressionen mot Ukraina, den press de baltiska staterna upplever och den ökade militära aktiviteten i Östersjöområdet gör uppgraderingen av det nationella försvaret nödvändig. Som statsminister har Stefan Löfven gjort flera besök och haft möjlighet att prata med personalen i samband med Försvarsmaktens övningar. Det markerar att den här regeringen ser försvaret som ett nationellt intresse – inte ett särintresse.

Det samarbete med de baltiska och nordiska länderna, Frankrike och USA som manifesterades vid övningen har en klar säkerhetspolitisk innebörd. Det är samverkan som skapar stabilitet och ger önskvärd tydlighet i det säkerhetspolitiska signalverket. Övningsarbetet skapar interoperabilitet, det vill säga förmåga att agera tillsammans, som förebygger krissituationer och skapar nödvändiga trösklar. Tillsammans med diplomati, transparens och förtroendeskapande åtgärder verkar övningar som Aurora förebyggande mot kriser i vårt närområde. Därför hade övningen Aurora med 19 000 deltagare också betydelse för situationen i andra länder i närområdet. Efter kontakt med ministerkollegor i flera länder i framför allt Europa så vet jag att vår övning stärker bilden av att Sverige seriöst vill ta sin del av ansvaret för säkerheten i vår del av Europa.

Underrättelsevärdet är således stort och rapporter har kommit om aktiviteter i övningens närhet som tyder på intresse för våra soldater, utrustning och övningsmoment från intressenter som inte velat ge sig till känna. Från svensk sida har vi agerat öppet och bjudit in andra länder till inspektion kopplat till Wiendokumentet. Under samma tidsperiod genomfördes övningen Zapad i Ryssland och i Vitryssland. Sverige fick en inbjudan att delta med observatör i Vitryssland, men Ryssland bjöd inte in observatörer till övningen. Sverige har stått för öppenhet och transparens och det borde även Ryssland göra.

Under övningen har vi också kunnat notera att budskap spridits om att detta var en "krigsövning", hade "eskalerande effekt" och var arrangerad av Nato. Detta är desinformation om övningen. Övningens scenario, som handlade om försvar av Sveriges suveränitet, stämmer överens med den självförsvarsrätt som är förankrad i FN-stadgan. Detta kan knappast anses som "eskalerande". Inbjudningarna till övningen kom från Sverige och Nato deltog inte ens i övningen. Däremot samverkade vi med länder vi normalt övar med och är

partners till. Tyvärr fanns det även medier som använde sig av delar av denna retorik vilket är beklagligt.

Utvärderingen av Aurora blir nu oerhört viktig. Den kommer att ge ett mycket bra underlag när det gäller att bedöma styrkor och svagheter i svensk försvarsmakt. Det gäller bland annat sådant som den grundläggande planeringen för stora övningar av detta slag, förmågan till försvarsmakts-gemensamma operationer, totalförsvarets roll och kapacitet i skarpa lägen, logistiken, ledning, förmåga till brigadstrid, värdlandsstöd och övning av totalförsvarspliktig personal. Detta är erfarenheter som kommer att ha betydelse för kommande prioriteringar och beslut om försvarets framtida inriktning.

Mellan åren 2014 och 2020 ökar försvarsutgifterna med 24,7 procent. Det är ett rejält trendbrott och ett uppbrott från de förhållanden som rådde tidigare. Tre breda politiska uppgörelser ligger till grund för detta. Försvarsmakten har ett krav på sig att leverera mot bakgrund av de cirka 26,5 miljarder kronor som tillförs försvarekonomin fram till 2020. Det handlar primärt om ökad övningsverksamhet, investeringar i försvarets basplatta och nya vapensystem.

Jag uppfattar samarbetet i dag mellan Försvarsmakten och regeringen som gott och det är viktigt för att nå resultat. Att bygga militär förmåga tar tid. Processen är stegvis och det är avgörande att besluten och prioriteringarna är genomtänkta. Innehåll och resultat är för regeringen viktigare än offentlig budgivning om vem som kan satsa mest pengar. Vår linje är att steg för steg stärka det nationella försvaret genom breda överenskommelser. Aurora blir ett viktigt underlag i detta långsiktiga arbete. Så blir också den stora totalförsvarsövning som planeras till 2020.

Då Aurora 17 genomfördes på flera platser i landet och många kom i kontakt med övningen så vill jag tacka allmänheten för er positiva och stödjande inställning.

Slutligen vill jag framför allt tacka all personal, såväl militär som civil, som deltagit i både förberedelser och genomförande av Aurora. Er insats är viktig för Sverige!

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel

"Ryska 'fake news' - en fara för våra länder"

Publicerad 31 augusti 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och Danmarks försvarsminister Claus Hjort Frederiksen i Aftonbladet, 30 augusti 2017.

Sverige och Danmark har tack vare Öresundsbron växt samman allt mer. Det gäller inte bara gemenskapen för de som bor och arbetar runt Öresund. När säkerhetssituationen i vårt närområde försämras till följd av Rysslands upprustning blir även försvarssamarbetet i fokus. Vi är övertygade om att samarbetet mellan våra länder kan bidra till att behålla stabilitet och frihet i Östersjöområdet.

Sverige och Danmark var i krig för länge sedan, men det är historia och vi har i dag en nära och vänskaplig relation. Oavsett Danmarks medlemskap i Nato och Sveriges militärt alliansfria position har vi en gemensam uppgift att säkra en trovärdig tröskelförmåga mot ett alltmer oroligt närområde.

Båda våra länder arbetar för att stärka våra nationella försvar och höja den samlade militära förmågan. Sverige har ökat försvarsutgifterna avsevärt, senast för ett par veckor sedan med en tredje försvarsöverenskommelse under denna regering. Sverige har också stärkt den militära närvaron på Gotland och återinför nu värnplikten. Den danska regeringen har som mål att under hösten ge försvaret en substantiell ökning av resurser.

När vi under torsdagen träffas i Stockholm handlar det inte bara om högtidliga tal. Vi kommer att fortsätta med arbetet inom det samarbetsavtal vi undertecknade 2016 och de konkreta projekt som syftar till att öka vår gemensamma säkerhet i ett försämrat säkerhetsläge.

I samarbetet är handling viktigare än vänt tal. Tillsammans med Norge,

Finland och Island har vi sedan länge ett nordiskt försvarssamarbete (Nordefco) med en mängd aktiviteter och åtgärder. Det handlar till exempel om att få skalfördelar genom gemensam upphandling av materiel. Vi genomför gemensamma övningar, som har en tröskelhöjande effekt och visar att vi kan samarbeta i händelse av kris.

På våra försvarsdepartement har vi i dag en säker kommunikation mellan de nordiska länderna. Just nu pågår också arbetet med att underlätta tillträde till varandras territorium och att dela radardata mellan oss inom Nordefco i fred, och i förlängningen även under kris och krig.

Sverige och Finland undertecknade i juni ett samarbetsavtal för den brittiskleda Joint Expeditionary Force (JEF). Danmark deltar redan tillsammans med Norge, de baltiska länderna och Holland. JEF ska snabbt kunna användas för humanitära krissituationer, fredsbevarande uppdrag och även för en krigsoperation. Länderna bestämmer själva vad de ska delta i och vad de bidrar med när det nya samarbetet kommer att vara fullt operativt nästa år. Att Sverige har anslutit sig medför stor kunskap och militär förmåga, vilket gynnar den gemensamma säkerheten i Östersjöområdet.

Vi är båda medlemmar i EU och värnar solidariteten i unionen som också har en säkerhetspolitisk betydelse genom bland annat sanktionerna mot Ryssland. Det började med Georgien 2008, därefter annekteringen av Krim 2014, den pågående konflikten i Ukraina och den militära upprustningen i Rysslands västligaste militärdistrikt som dessutom är i de baltiska staternas omedelbara närhet.

Ryssland har vid en rad tillfällen agerat på ett sätt som är oroande. Den militära upprustningen och agerandet är det mest självklara, men även den så kallade hybridkrigföringen, som inkluderar olika former av cyberattacker, desinformation och falska nyheter som kan skapa osäkerhet i samhället. När vi inte tydligt kan skilja falska nyheter och desinformation från vad som är sant och riktigt, blir vi allt mer osäkra. Vi har båda blivit utsatta i olika former och därför vill vi bättre på att försvara vårt samhälle även inom detta område. Här kommer vi att öka vårt samarbete.

Det krävs en grundläggande militär förmåga för att bygga säkerhetströskeln i vår del av Europa starkare, men det krävs också diplomati och samarbete. Det är två sidor av samma mynt.

Sverige genomför inom kort försvarsövningen Aurora 17. I enlighet med Wiendokumentet bjuder Sverige in observatörer för att öka transparensen i övningen. Aurora 17 har ett scenario med en simulerad överraskningsattack mot Sverige. Sannolikheten för detta är mycket liten, men övningen ger en bättre beredskap för olika typer av kriser och det tillsammans med andra.

Aurora 17 är största övningen på över 20 år och innefattar 19 000 deltagare. Sverige har bland annat bjudit in Danmark, Norge, Finland, de baltiska staterna och USA.

Alla behöver inte vara överens om den politik vi bedriver. Så är det och bör vara i en demokrati. Men när det förekommer desinformation om Aurora 17-övningen och liknande måste vi reagera så inte en felaktig bild sprids. Vi folkvalda måste bli bättre på att motverka underminerande propaganda. Det finns mycket positivt med ett starkare svensk-danskt samarbete. Vi utbyter aktivt erfarenheter på många områden, vilket vi konkretiserade i samarbetsavtalet från 2016. Det är naturligt att vi stärker vårt samarbete i Östersjön.

I relationen mellan våra länder finns skämthet och vänskaplighet, men samtidigt ett djupt allvar. Vi har behov och vilja att ha ett allt starkare svensk-danskt samarbete inom försvarspolitik. Vi är skyldiga våra medborgare att göra allt för att kunna behålla våra fria, säkra och öppna samhällen. För oss är det inte bara en önskan om ett starkt försvar utan också att vi har en vilja att stärka samarbetet.

Peter Hultqvist, försvarsminister, Sverige

Claus Hjort Frederiksen, försvarsminister, Danmark

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Vi vill agera för att stärka EU:s försvarssamarbete

Publicerad 20 juni 2017

Debattartikel av utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Peter Hultqvist i Dagens Nyheter publicerad 20 juni 2017.

Sverige och Europa står i dag inför de största och mest komplexa säkerhetspolitiska utmaningarna på mycket länge. Vi har att hantera djupa kriser i öst och i syd, ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i vårt eget närområde, påverkansoperationer och cyberangrepp, klimatförändringar och det tilltagande hotet från terrorism. Sveriges säkerhet och välbefinnande påverkas mer direkt än tidigare av konflikter i EU:s grannskap.

Europas säkerhet handlar i grunden om att skapa ömsesidigt beroende och solidaritet mellan medlemsstaterna. Vi vet att grannländer som har gemensamma värderingar och ett stort utbyte sinsemellan mer sällan hamnar i konflikt med varandra. Vår främsta säkerhetspolitiska fördel är därför ett nära europeiskt samarbete som minskar risken för konflikter i Europa och vårt närområde. Detta är en insikt vi måste värna om.

Samtidigt ifrågasätts eller undermineras flera av de normer, samarbeten och institutioner som utgör grunden för vår säkerhet. Rysslands aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim utmanar den europeiska säkerhetsordningen i grunden.

EU är vår viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform. Den europeiska integrationen har ett omistligt värde, inte minst som ett instrument för att bevara freden på vår kontinent efter två förödande världskrig. Det är ett grundläggande svenskt intresse att EU fortsatt ska kunna lämna avgörande bidrag till fred, demokrati och försoning inom Europa. Samtidigt kan vi, mot bakgrund av de utmaningar som unionen står

inför, inte längre ta samarbetet och sammanhållningen inom EU för givet. Brexit är självklart det mest uppenbara exemplet på detta.

Men det är i denna tid av oro som det även finns möjligheter för nödvändiga förändringar av EU. Regeringen förespråkar därför tydligt att stärka EU:s säkerhets- och försvarspolitiska samarbete. Detta samarbete vilar på mellanstatlighetens grund och är fullt förenligt med vår militära alliansfrihet. Alla insatser inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken sker utanför unionens gränser men främjar också säkerheten inom EU.

Europas framgång och utveckling har varit helt beroende av att vi det senaste halvsekleet förmått oss att lösa konflikter vid förhandlingsbordet och inte på slagfälten. Om vi vill ha fred så måste vi förbereda för fred. Diplomati och politiska verktyg för att stärka samarbeten är förutsättningen även för våra framtida möjligheter. De europeiska länderna måste därför investera i EU:s säkerhetspolitiska samarbete i hela dess bredd. Det handlar om att förbättra EU:s möjlighet att civilt och militärt hantera externa kriser och konflikter. Men det handlar också om att EU:s biståndspolitik måste samordnas på ett sätt som gynnar en långsiktig uppbyggnad av fungerande demokratiska rättsstater i vår omvärld.

Ramverket för att stärka EU som utrikes- och säkerhetspolitisk aktör är EU:s globala strategi. Genomförandet av den stod i fokus när EU:s utrikesministrar möttes den 19 juni och kommer även att diskuteras vid Europeiska rådets möte 22-23 juni. Strategins kärna är insikten att inget av de europeiska länderna i dag på egen hand kan förebygga eller möta hoten mot vår gemensamma säkerhet, till exempel det tilltagande terrorismhotet. Vi behöver ett EU som står enat och har förmågan att handla effektivt. Detta är också vad de flesta människor förväntar sig.

Sveriges budskap är att det är avgörande att den globala strategin omsätts i praktisk politik. Regeringen vill därför till exempel att EU i år ska besluta om att upprätta ett permanent förstärkt samarbete mellan de medlemsstater som kan och vill samarbeta närmare inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Vår ambition är att Sverige, och så många andra medlemsstater som möjligt, ska bidra till detta samarbete. Under det senaste året har även samarbetet mellan EU och Nato fördjupats, bland annat genom den samarbetsdeklaration som undertecknades i juni 2016. Sverige välkomnar detta. Det är samtidigt viktigt att organisationernas olika karaktär respekteras och att samarbetet bygger på komplementaritet.

EU:s medlemsstater fattade den 8 juni ett viktigt beslut om att stärka

planerings- och ledningsstrukturerna för civila och militära krishanteringsinsatser. De insatserna är i dag 15 till antalet och lämnar ett viktigt bidrag till vår egen och andras säkerhet, inte minst i EU:s eget närområde från Georgien och Ukraina till Västra Balkan. Den breda uppsättningen förmågor – från militär till polis, åklagare, sjukvårdare, kriminalvårdare och MR-rådgivare – är unik för EU. På sikt är även EU:s utvidgning en stark drivkraft för många länder att genomföra viktiga reformer som är avgörande för ökad säkerhet i regionen. Alla EU:s insatser arbetar för att genomföra säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Detta speglar den breda syn på säkerhet som är EU:s kännetecken som säkerhetspolitisk aktör.

Sverige är ledande inom EU:s civila krishantering och driver på för att utveckla den. Vi vill ge unionen bättre civila snabbinsatsförmågor. I tuff konkurrens med flera andra EU-länder har vi genom MSB fått möjligheten att ställa ett strategiskt lager till förfogande för EU:s civila krishantering. Det bör ta dagar för EU att komma på plats och inleda en insats, inte månader. Att kunna agera snabbt är avgörande för att förebygga väpnade konflikter eller bidra till stabilisering. Sverige vill till exempel att EU med sina krishanteringsverktyg ska bidra till den civila stabilisering i Irak som nu måste följa på de militära insatserna mot Daesh. Vi vill att allt som EU bygger upp ska kunna samverka med och bistå FN, som är EU:s främsta partner i fält.

För att öka vårt genomslag stärker vi vårt samarbete inom den europeiska säkerhets- och försvarspolitik, bland annat med Tyskland som är ett stabilitetsankare i Europa, en allt viktigare aktör i Östersjöregionen och en partner som vi delar värderingar och många centrala intressen med. Vi strävar också efter ett ännu tätare samarbete med Finland, vår närmaste säkerhetspolitiska partner.

Vi befinner oss i ett formativt skede för europeisk säkerhet. Sverige ska vara tydligt med sina intressen och spela en aktiv roll för att påverka utvecklingen. Den nationella säkerhetsstrategin identifierar det som ett nationellt intresse att bevara och stärka EU:s samarbete, solidaritet och integration. Vi har två övergripande mål: en starkare sammanhållning inom EU och en stärkt gemensam säkerhets- och försvarspolitik. Att bygga säkerhet tillsammans innebär att främja stabilitet i hela Europa och vårt närområde, något som också skapar trygghet för oss själva. Ett exempel på konsekvenserna av en bristande förmåga att hantera kriser är den flyktingström som vi sett de senaste två åren. I många fall är detta följderna av

stater som inte lyckats garantera säkerhet för sin befolkning, det är därför avgörande att EU har rätt verktyg för att undvika sådana kriser i framtiden.

I grunden handlar det om en skyldighet att skapa trygghet åt våra medborgare men också insikten om att det som drabbar våra grannar i nästa led påverkar oss alla.

Margot Wallström

Peter Hultqvist

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Nu får veteranerna sin egen flaggdag

Publicerad 29 maj 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist i Aftonbladet, 29 maj 2017

Sedan 1950-talet har 90 000 svenskar deltagit i internationella operationer. I dag på veterandagen firar vi deras engagemang för fred och säkerhet. Nästa år är veterandagen för första gången allmän flaggdag. Det innebär ett från svenska staten tydligt erkännande av de militära och civila veteranernas betydelse.

Jag har mött svenska soldater i insats på olika platser i världen. De gör skillnad i positiv mening. Sverige får ofta beröm för sin personal och materiel. Att diskutera patrulluppdrag i Afghanistan, utmaningarna i Mali eller träning av Peshmerga i norra Irak ger en unik inblick i operationens vardag. Då ger soldaterna sin vardagsbild som blir viktig information för framtida beslutsfattande. Upplevelsen på plats är definitivt en annan än i riksdagens beslutskorridorer.

Att i FN i New York möta representanter som understryker vikten av att Sverige ställer upp ger en känsla av stolthet. Ytterst handlar det om att svenska kvinnor och män genom åren stått för kvalitet och kompetens. Därför är Sverige efterfrågat som partner i FN:s operationer.

Den 6 maj i år deltog jag på Kongoveteranernas årsmöte. En viktig dag där de får träffas och prata om det som var, men också prata om utvecklingen inom försvaret. Deras FN-insats på 60-talet var en av de svåraste som Försvarsmakten deltagit i under modern tid.

Många som kom hem möttes av misstänksamhet och fick inte det stöd de förtjänade. Så får det inte fungera. De folkvalda, i riksdag och regering,

måste alltid stå upp för de kvinnor och män man sânt ut på internationella operationer. Det handlar om att visa den erkänsla och respekt som de förtjänar. Vid Kongoveteranernas årsmöte mottog jag Katangakorset. Det bär jag i dag för att visa att jag är stolt över deras och andra veteraners insatser genom åren.

Sedan några år har en politik för veteraner utvecklats. Det finns en lagstiftning som reglerar veteranernas rättigheter efter hemkomst. Från 1 juli i år finns det inom Försvarmakten ett veterancentrum som ytterligare ska förbättra arbetet. Från nästa år är veterandagen allmän flaggdag.

Men det kommer att behöva göras mer. För min del är jag beredd att lyssna, ompröva och utveckla. Att det vidtagits åtgärder på senare år är inte detsamma som att jobbet är avslutat. Även anhöriga till de som åker ut på insats ska känna sin stora betydelse. Pojk- och flickvänner, föräldrar, vänner och släktingar är avgörande för att insatsen ska fungera. Deras stöd förstärker effekten av det arbete som görs på plats.

I år är det 50 år sedan FN:s fredsbevarande insats i Sinai och Gaza avslutades. Det var den första fredsbevarande insats av sitt slag som FN beslutat om och den första väpnade insats Sverige deltagit i. 5 400 svenskar deltog i insatsen och 13 personer dog.

I dag firar vi veterandagen. Vi gör det med stolthet för att uppmärksamma de kvinnor och män som allt sedan insatsen i Sinai och Gaza klivit fram, iklätt sig uniformen och i handling försvarat fred och säkerhet.

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Risk för desinformation om militärövningen Aurora

Publicerad 16 maj 2017

Försvarsminister Peter Hultqvist och överbefälhavare Micael Bydén, debattartikel i Dagens Nyheter, 16 maj 2017.

Sveriges riksdag har i sitt försvarsbeslut ställt sig bakom en inriktning där den militära förmågan stegvis ska byggas upp utifrån ett nationellt perspektiv. Bakgrunden är det förändrade omvärldsläget som i vårt närområde tydligt markerats genom den ryska annekteringen av Krim och den pågående aggressionen mot Ukraina.

Vi har också kunnat notera en militär förmågeökning och ett allt intensivare övnings- och underrättelsemönster på den ryska sidan, vilket tillsammans med ryska påverkansoperationer är oroväckande. Större oförutsägbarhet präglar den internationella utvecklingen vilket i sin tur ställer krav på ett stabilt och aktivt svenskt agerande.

Det är i ljuset av denna utveckling som genomförandet av försvarsmaktsövningen Aurora 17 ska betraktas. Inom ramen för riksdagens försvarsbeslut ligger också att krigsförbanden ska vara samövade och att stridskrafterna ska kunna verka tillsammans. Aurora 17 är en övning där samtliga stridskrafter deltar och som syftar till att höja, pröva och signalera Sveriges förmåga att möta ett angrepp. Ett 40-tal civila myndigheter deltar också och ger övningen en viktig totalförsvardimension. Försvarsberedskap är en angelägenhet för hela samhället. Aurora 17 är ett viktigt steg i den fortsatta utvecklingen av Sveriges försvar.

Vår säkerhetspolitik innebär att vi bygger säkerhet i samarbete med andra. Det är därför naturligt att andra nationer deltar i övningen. Förutom våra

nordiska och baltiska grannar kommer USA och Frankrike att delta. Det internationella bidraget uppgår till totalt 1 500 soldater.

Deltagandet från andra länder är också viktigt för att övningen ska bli så bra som möjligt. Övningsscenariot är en eskalerande konflikt i vårt närområde där Sverige ställs mot en kvalificerad motståndare. Det internationella deltagandet ger en större volym samt bidrar med mer kvalificerade förband som Sverige saknar.

Det viktigaste målet för svensk försvarsmakt just nu är att öka den operativa förmågan. För att klara detta krävs bland annat omfattande och komplexa övningar där alla försvarsgrenar medverkar. Det krävs också en samverkan med andra länder där mark-, sjö-, och luftoperationer ges goda förutsättningar att övas. Det skapar interoperabilitet och kunskap som i förlängningen förbättrar förutsättningarna att både förebygga och hantera krissituationer.

Svensk försvarspolitisk och militär relation till USA utvecklas enligt det Statement of Intent som tidigare undertecknats. Det omfattar interoperabilitet, övningar, forskning, materiel och internationella operationer. Deltagandet i övningen Aurora 17 är en del i fullföljandet av den tidigare överenskommelsen.

Försvarsmaktens övningar är en del av det försvars- och säkerhetspolitiska agerandet i fredstid för att bevara stabiliteten i vårt närområde. En trovärdig militär förmåga höjer tröskeln mot angrepp, hot och påtryckningar. Aurora 17 ingår som en viktig del i denna strategi. Det nära samarbetet med näringsliv, andra myndigheter, nationer och organisationer främjar robusthet i vår försvarsförmåga. Ytterst handlar det om att ett angrepp på Sverige medför orimliga kostnader för en angripare och därmed har en stabiliserande effekt på säkerhetsläget. Aurora 17 är därför en viktig säkerhetspolitisk signal.

Flera stora övningar pågår ungefär samtidigt, däribland den rysk/vitryska övningen Zapad 17 som genomförs i det västra ryska militärdistriktet. Det understryker än mer behovet av öppenhet, förutsägbarhet och korrekt information.

Påverkans- och informationsoperationer är en realitet i dagens säkerhetspolitiska miljö. Risken att sådana händelser kan ske i anslutning till Aurora 17 är uppenbar. Syftet kan vara att sprida en felaktig bild av

övningens syfte och inriktning, att skapa oro hos allmänheten och underminera förtroendet för våra myndigheter. Sådan aktivitet kommer att bemötas.

Försvarmaktens uppgift är att skydda svensk handlingsfrihet inför politisk, militär eller annan påtryckning. Sverige ska kunna försvaras mot incidenter eller väpnat angrepp. Kränkningar av territoriet ska kunna upptäckas och avvisas. Vårt lands rättigheter i förhållande till internationell rätt ska värnas. Det handlar om att värna svenska grundläggande nationella och suveräna intressen. Som en del i detta arbete genomförs i september i år den största försvarmaktsövningen på 24 år – Aurora 17.

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Norge och Sverige stärker det försvarspolitiska samarbetet inför nya säkerhetspolitiska utmaningar

Publicerad 13 februari 2017 Uppdaterad 13 februari 2017

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och den norska försvarsministern Ine Eriksen Søreide i Dagens Nyheter 13 februari 2017

I en tid där förutsättningarna för den europeiska säkerheten förändras blir den säkerhetspolitiska dialogen och samarbetet mellan grannländer allt viktigare. Vi stärker därför våra bilaterala relationer och vidareutvecklar vårt försvarssamarbete, skriver försvarsministrarna Ine Eriksen Søreide och Peter Hultqvist.

En av Norges och Sveriges främsta säkerhetspolitiska uppgifter är att främja regional säkerhet och stabilitet. Vi måste vara förberedda om kriser och incidenter skulle uppstå i våra närområden. Våra gemensamma säkerhetsintressen illustreras tydligast med våra länders behov av att säkra sjötransporter och knutpunkter – en betydande del av den svenska och norska importen går t.ex. via Göteborgs hamn.

Vi befinner oss i en ny säkerhetspolitisk situation. Europa och Norden står inför stora säkerhetspolitiska utmaningar. Rysslands olagliga annektering av Krim och aggression i östra Ukraina har lett till instabilitet och oförutsägbarhet som vi inte har sett i Europa sedan det kalla kriget. Det är brott mot folkrätten. Ryssland har visat vilja och förmåga till att använda militära maktmedel på ett annat sätt än tidigare. Den ryska säkerhetspolitiken domineras åter av intressesfärer och maktpolitik.

Östersjöregionen har fått ökad säkerhetspolitisk uppmärksamhet. Vi ser en ökad militär aktivitet i regionen, och vid flera tillfällen har ryska flygplan och fartyg uppträtt provokativt och oprofessionellt. Även i norr har Rysslands militära kapacitet förstärkts avsevärt och vi ser en betydande ökning av militära aktiviteter i Nordatlanten. Det är viktigt att se Arktisområdet och Östersjön i ett sammanhang. Om en kris uppstår i dessa områden skulle det få konsekvenser för hela regionen.

Moderniseringen av de ryska väpnade styrkorna fortsätter. Vi ser att Ryssland investerar i ny materiel och har förmåga att utföra mer komplexa operationer samt har en helt ny strategisk rörlighet. Utvecklingen av långräckviddiga precisionsvapen, kapacitet för hybridkrigföring och cyberoperationer, skapar en helt annan och förbättrad militär förmåga. Hot om att använda kärnvapen är oacceptabelt.

Det förstärkta svensk-norska samarbetet kompletterar såväl det nordiska samarbetet inom Nordefco som vårt samarbete med Nato, FN och EU. Samarbetet bygger på gemensamma värderingar och tro på en ordning baserad på internationell rätt. I slutet av november, vid ett möte i Oslo, enades försvarsministrarna om en rad åtgärder för att stärka försvarssamarbetet mellan länderna.

Den säkerhetspolitiska dialogen mellan våra länder ska fördjupas och kommer att inkludera frågor såsom möjligheter till förstärkt krishantering. I en tid med nya säkerhetsutmaningar är det viktigt med erfarenhetsutbyte om utvecklingen av ett modernt totalförsvar och allmän värnplikt. Både Sverige och Norge ska återinföra försvarsattachéer i Stockholm och Oslo. Detta för att säkra ett kontinuerligt informationsutbyte.

Norge och Sverige har ett nära samarbete inom det militära försvaret. Detta har visats genom samarbete och deltagande i internationella insatser, däribland FN:s operation i Mali. Vidare ska vi tillsammans utveckla tränings- och övningssamarbetet. Norskt och svenskt stridsflyg övar veckovis på Nordkalotten. Som en del av stridsflygssamarbetet ser vi över möjligheten att utveckla övningen Artic Challenge Exercise till en nordisk flaggövning. Under 2017 kommer Norge att delta i den svenska Försvarsmaktsövningen Aurora. Sverige planerar att delta i övningen Trident Juncture 2018 som har sitt huvudfokus i Norge.

Genom att erbjuda kvalificerade multinationella övningar säkerställer vi också att andra länder och organisationer får ökade kunskaper om vårt närområde. Det ökar vår förmåga att agera tillsammans med andra och ger

en stark signal till omvärlden att de nordiska länderna tar ansvar för sin säkerhet. Samtidigt stärker vi samarbetet i och mellan Nato och EU, samt bidrar till att upprätthålla den transatlantiska länken. USA:s engagemang är fortsatt viktigt och betydelsefullt för stabiliteten i vår region och i Europa.

Ytterligare exempel på nya möjligheter till samarbete inom ramen för det nordiska försvarssamarbetet, är avtalet som gör det enklare för de nordiska ländernas militära försvar att verka på varandras sjö-, luft- och landområden i fredstid. Säker kommunikation mellan de nordiska länderna är också upprättat och vi fördjupar samarbetet inom luftlägesinformation. Vi samarbetar också med de baltiska länderna. Detta bidrar till att stärka säkerheten i vår region och höjer tröskeln för att förhindra att militära incidenter inträffar.

Sverige och Norge har båda beslutat sig för att höja beredskapen i försvaret. Detta har varit vägledande för arbetet med Norges nya långtidsplan för försvaret. Båda länderna fortsätter att prioritera och investera i ett modernt försvar anpassat till en tid av ökad instabilitet.

Syftet med förstärkt svenskt-norskt försvarssamarbete är en gemensam ambition att stärka förutsägbarheten, bidra till stabilitet och arbeta för en fredlig utveckling utan konfrontation och konflikt i vår del av världen.

Peter Hultqvist

Ine Eriksen Søreide

Försvarsminister

Försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Den nya Försvarsberedningen inleder sitt arbete

Publicerad 01 februari 2017 Uppdaterad 01 februari 2017

Debattartikel av Peter Hultqvist och Björn von Sydow, 1 februari 2017

Utmaningarna inför framtiden är omfattande. Just nu pågår verkställandet av det försvarsbeslut som fattades av en bred riksdagsmajoritet i juni 2015 och som gäller fram till och med 2020. Beslutet innebar ett tydligt och viktigt trendbrott med ökade försvarsanslag efter decennier av neddragningar. Det handlar om att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret. Det innebär bland annat en mer omfattande övningsverksamhet, två nya ubåtar, nästa generations JAS Gripen, nytt kort- och medelräckviddigt luftvärn, nya sensorer, bättre ubåtsjaktförmåga, nya granatkastare, nya brobandsvagnar, ammunition, fordon, spridningsmöjligheter på flygbaser och etablering av en stridsgrupp på Gotland samt återupptagen planering för det civila försvaret. Självklart är detta ett grannliga arbete som kräver mycket uppmärksamhet i vardagen. Beslut verkställs inte bara genom ett klubbslag i riksdagen, utan det krävs ett hårt arbete för att förverkliga beslutet.

Här är det viktigt att vara tydlig. Diskussioner om den nuvarande inriktningsperioden hanteras i försvarsgruppen, där alla partier som står bakom beslutet ingår, det vill säga Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Försvarsberedningens uppdrag är att förbereda nästa försvarsbeslut, som ska omfatta perioden 2021-25 och här ingår representanter från alla partier i riksdagen.

Arbetet i Försvarsberedningen, där alla partier i riksdagen deltar, har sitt första möte idag. Ambitionen är att Försvarsberedningen på ett sakligt och grundligt sätt ska presentera analyser och förslag som kan vara plattformen för en ny långsiktig politisk uppgörelse om det militära försvarets förmåga

och den samlade förmågan i hela totalförsvaret. Försvarsberedningen ger ledamöterna möjlighet att djupstudera olika frågor och såväl formellt som informellt kunna analysera olika områden och därmed skapa förutsättningar för en bredare samsyn.

Den nya Försvarsberedningens arbete ska alltså utgå från inriktningen i det nu gällande försvarsbeslutet. Militär förmågeökning och därmed den ökade krigsduglighet i förbanden som nu steg för steg skapas, blir grunden för det som ska ske under perioden 2021 – 2025. Den Försvarsberedning som tillsattes av den borgerliga regeringen hade tydliga begränsningar vad gällde att diskutera ekonomi. Det begränsade möjligheterna att lämna förslag för totalförsvarets fortsatta utveckling. Den nya Försvarsberedningen ska redovisa konsekvenserna av de förslag den lämnar, inklusive kostnaderna för dem och hur de ska finansieras.

Sverige ska bibehålla positionen som ett land som tar det nya säkerhetspolitiska läget på allvar. Våra internationella samarbeten är mycket viktiga och bygger på ett givande och tagande som i nuläget är tröskelhöjande och i en eventuell krissituation av stor betydelse. Vi bygger säkerhet dels genom att uppgradera vår egen förmåga, dels genom samarbete med andra länder, regioner och organisationer.

En avgörande utmaning för den kommande Försvarsberedningen blir arbetet med Försvarsmaktens materielbehov. Här har regeringen nu tillsatt en utredning som för första gången i grunden ska genomlysna det samlade behoven när det gäller beslutad och planerad ny materiel, men också föra upp reparations-, underhålls- och omsättningsbehoven till ytan. Det handlar med andra ord om att ta sig an den svåra problematiken kring det så kallade "materielberget". Mot bakgrund av svårighetsgraden i dessa frågor kan det vara klokt i att inte hasta iväg i alltför snabba slutsatser om var och hur ekonomiska medel ska satsas.

Försvarsberedningen ska presentera en säkerhetspolitisk analys och lämna förslag för totalförsvarets fortsatta inriktning. Säkerhetshoten kan inte enbart analyseras från ett militärt perspektiv. Hoten är breda och av olika karaktär. Därför måste Försvarsberedningens arbete ta hänsyn till de delar av den bredare komplexa hotmiljö som präglar säkerhetspolitiska kriser såväl i fredstid som vid höjd beredskap som är relevanta för totalförsvaret. Den säkerhetspolitiska analysen måste beakta viktigare förändringar i den internationella utvecklingen såväl globalt som för relevanta regioner och då särskilt utvecklingen i Europa och Sveriges närområde. Oberäkneligheten och osäkerheten kring utvecklingen i världen är just nu stor. Det finns

anledning att understryka allvaret bakom det arbete som beredningen har att utföra.

I anvisningarna till beredningen finns sex områden utpekade som ska ges särskild uppmärksamhet:

- försvaret av Gotland,
- krigsorganisationens och den militära förmågans relevans,
- utvecklingen av försvarsunderrättelseförmågan,
- den framtida plattformen för cyberförmågan i Försvarsmakten, och
- utvecklingen av det internationella samarbetet med särskild betoning på hur samarbetet med Finland kan utvecklas.

Nu handlar det om att arbeta fram en helhet som lägger grunden för nästa försvarsbeslut som i en reell mening har en ökad förmåga i totalförsvaret som mål och inriktning!

Breda överenskommelser har ett stort värde i försvars- och säkerhetspolitiken. Det banar vägen för stabilitet i förhållande till Försvarsmakten och totalförsvaret i övrigt, såväl inför det svenska folket, som inför utländska aktörer. Ytterst stärker det Sverige genom att trovärdigheten och allvaret i vårt agerande tydliggörs. Just försvars- och säkerhetspolitiken är ett område som inte tjänar på partipolitisk splittring, överdrivet partitaktiserande och politiska tjuvnyp. Här har samtliga partier och företrädare ett viktigt ansvar.

Peter Hultqvist, försvarsminister

Björn von Sydow, ordförande i Försvarsberedning, riksdagsledamot (S), tidigare försvarsminister 1997-2002

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Sverige och Storbritannien fördjupar försvarssamarbetet

Publicerad 27 september 2016 Uppdaterad 27 september 2016

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och Storbritanniens försvarsminister Michael Fallon i Dagens Nyheter den 27 september 2016

Vår säkerhetssituation är fortsatt utmanande, i syd såväl som i öst. Storbritannien och Sverige är övertygade om att utmaningarna mot europeisk säkerhet måste mötas genom samarbete och gemensamt agerande. Som likasinnade partner har Sverige and Storbritannien samma syn på sitt globala ansvar. Det är därför, med de internationella hoten i åtanke, som vi ökar vårt engagemang.

De senaste åren har terrorism åter gjort fasansfulla avtryck världen över, från Bryssel till Bagdad, från Nice till New York. Extremism är ett uppenbart och aktuellt hot, inte enbart mot våra medborgare men också mot den internationella rättsordning som våra nationer förlitar sig på.

På mötet med den globala koalitionen mot Daesh i Stockholm förra veckan, enades vi om att ytterligare förstärka insatserna mot extremisterna. Redan under det gångna året har våra nationer ökat sitt engagemang. Storbritanniens flygvapen har inte arbetat i ett sådant ihållande och högt tempo, i ett och samma konfliktområde, på 25 år. Därtill tränar brittiska trupper – nu med ytterligare 250 personer på väg mot regionen – tiotusentals lokala soldater. Men större ansträngningar är nödvändiga. Sverige bidrar militärt med 35 erfarna utbildare och har för avsikt att fördubbla sitt bidrag. Fredsbyggande kräver också konkreta åtgärder för att stärka medlingsansträngningarna och institutionsbyggandet. För att stödja detta är Sverige en av de största givarna av humanitärt stöd till krisen i Syrien och Irak. Den globala koalitionens förenade ansträngningar har tillsammans tvingat tillbaka Daesh. De har tappat 40 procent av den mark som de en gång

ockuperat. De åtgärder som vi har vidtagit kommer att stärka vårt övertag under 2017 – och då ge ett avgörande slag mot terroristorganisationen.

Den ryska aggressionen och den illegala annekteringen av Krim är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen. Detta, tillsammans med den omfattande propagandan och ökad militär aktivitet i vår region, gör att vi drar slutsatsen att det militärstrategiska läget i vår region har försämrats. För att bemöta det ryska hotet är vi ståndaktiga i vår uppfattning: Krim är en del av Ukraina och den ryska militära aggressionen mot Ukraina måste få ett slut. Vi stärker också den transatlantiska länken. Storbritannien och Sverige, tillsammans med våra partner, övar och samarbetar på försvarsområdet i vår region på ett förutsägbart och transparent sätt. Nationellt ökar Sverige sin försvarsbudget med 11 procent under perioden 2016 till 2020. Genom detta ökar Sverige sin totala militära förmåga och höjer därmed tröskeln för säkerheten i region.

På Natos senaste toppmöte i Warszawa lovade Storbritannien att från och med våren 2017 bidra med en bataljon till Natos förstärkta närvaro i Estland, för att försvara alliansens östra flank. Med utgångspunkt i den militära alliansfriheten utvecklar Sverige sitt samarbete med Nato genom det fördjupade partnerskapet - Enhanced Opportunities Programme - och har nyligen ratificerat samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd. Storbritannien och Sverige använder också vår ledande roll i Norra gruppen till att uppmuntra våra allierade att vidta förebyggande åtgärder mot cyber- och hybridattacker.

Natotoppmötet gav också uttryck för den enighet som råder mellan EU:s och Natos medlemsländer. Genom ökat samarbete kan vi uppnå bättre resultat och använda gemensamma resurser mer effektivt. Med hänvisning till den försämrade säkerhetssituationen i Europas närområde välkomnar Storbritannien och Sverige ambitionen om att stärka EU:s civila och militära krishanteringsförmåga med utgångspunkt i de nuvarande strukturerna.

Ökade internationella ansträngningar ger ökade möjligheter till ett fördjupat bilateralt samarbete. Sverige och Storbritannien är vänner sedan länge. Vårt partnerskap bygger inte enbart på delade intressen och gemensamma värderingar men också på praktiska samarbeten. Vi samarbetar om förmågeutveckling - Storbritannien bidrar med 30 procent av Sveriges nya Gripen E. Vi samarbetar i internationella militära operationer – vi har samarbetat i Balkan, Afghanistan och Libyen och nu är båda länderna del av den brittiskleda stridsgrupp som står till EU:s förfogande. Vi samarbetar om utbildning - våra officerare deltar i samma stabskurser. Svenska officerare

arbetar integrerat vid brittiska Concepts and Doctrine Centre, där de analyserar globala trender och hur vi ska hantera dessa.

I juni i år skrev vi under ett samarbetsprogram på försvarsområdet som kommer att möjliggöra mer samarbete: mer utbyte av koncept och doktrin; mer främjande av interoperabilitet och förmåga till gemensamt agerande; mer utveckling av vår gemensamma strategiska och operativa förståelse. Offentliggörandet av Storbritanniens innovationsinitiativ på försvarsområdet ger oss möjlighet att bygga vidare på vårt banbrytande samarbete kring radarjaktroboten Meteor, genom att undersöka möjligheten till nya partnerskap kring nya förmågor. Sverige är Storbritanniens största handelspartner bland de nordiska länderna. Storbritannien är Sveriges näst största exportmarknad. Så våra ekonomier, liksom vårt försvar, kommer att gynnas av den här fördjupade relationen. När Storbritannien lämnar EU kommer vi att söka vägar för att stärka våra band.

Samtidigt ger oss Sveriges plats i FN:s säkerhetsråd 2017 och 2018 en chans att förbättra fredsbevarande globalt och stärka implementeringen av säkerhetsrådsresolutionen 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

I en mer oförutsägbar värld samarbetar vi tätare för att stärka europeisk och global säkerhet. Våra nationer har länge varit ledstjärnor för internationell rätt, fred och rättvisa. Genom ett fördjupat samarbete kan vi uppnå fler resultat och använda gemensamma resurser mer effektivt. I tider som dessa har länder inte råd att vara oense om försvars- och säkerhetsintressen.

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Inte aktuellt med några tvära kast i den svenska säkerhetspolitiken

Publicerad 08 september 2016 Uppdaterad 08 september 2016

Debattartikel i Dagens Nyheter den 8 september 2016 av utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Peter Hultqvist.

Idag presenterar regeringens särskilde utredare Krister Bringéus expertrapporten om Sveriges internationella samarbeten inom försvars- och säkerhetspolitiken. Expertrapporten var en del av den försvarsöverenskommelse som gjordes mellan regeringen och Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Regeringen kommer att fullfölja de riktlinjer som riksdagen fastställde i samband med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet våren 2015.

Sveriges säkerhetspolitik syftar ytterst till att garantera landets politiska oberoende och självständighet. Hävdandet av vårt lands suveränitet och territoriella integritet är en nödvändig förutsättning för att vi ska kunna uppnå målen för vår säkerhet. Vi ska verka för att förebygga krig och konflikter samt skydda svensk handlingsfrihet vid politisk, militär eller annan påtryckning. Samhällets funktionalitet ska skyddas.

Säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra och hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Vår strategi bygger i huvudsak på tre delar:

- Militär alliansfrihet. Genom vår militära alliansfrihet så klagörs en i grunden defensiv profil. Vårt mål är att våra gränser ska respekteras och att bidra till avspänning i vår del av Europa. Vi vill på ett tydligt sätt bidra till att skapa stabilitet och förutsägbarhet, också geopolitiskt. Att förändra den svenska säkerhetspolitiska doktrinen skulle självfallet uppfattas som dramatiskt och omvälvande. Det skulle ha en direkt effekt på det säkerhetspolitiska läget i vår del av Europa. Därför är det inte

aktuellt med några tvära kast i den svenska säkerhetspolitiken. Sveriges militära alliansfrihet bidrar i positiv mening till den säkerhetspolitiska stabiliteten i vårt närområde.

- Uppgradering av den svenska militära förmågan. Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget är det nödvändigt att stärka den svenska försvarsförmågan. Därför ökar den militära övningsverksamhet och ny och uppdaterad materiel tillförs Försvarsmakten. Den breda uppslutningen i Sveriges riksdag kring försvarsbeslutet för perioden 2016 till 2020 är en mycket viktig plattform att bygga på. Särskilt viktig är etableringen av en stridsgrupp på Gotland som har en strategisk betydelse för säkerheten och stabiliteten i Östersjön. En höjd svensk militär förmåga är nödvändig för att höja försvarströskeln, men också för att ge en tydlig signal till omvärlden att vårt land tar sitt säkerhetspolitiska ansvar.
- Fördjupade internationella samarbeten. De allt bredare bilaterala och multilaterala samarbeten som Sverige bedriver har en stabiliserande effekt i vårt närområde. Samarbetet med Finland, där vi också påbörjat en operativ planering för situationer bortom fredstida förhållanden, är ett sätt att ta ett bredare ansvar för säkerheten. Detta är ett samarbete som noterats internationellt som ett nytt sätt att i vår del av Europa möta säkerhetsutmaningarna. Samarbetsavtalet med Danmark liksom fördjupade samarbeten med de baltiska länderna, Polen, Storbritannien och USA bidrar till att stärka säkerhetssamarbetet kring Östersjön, men också att göra den nödvändiga transatlantiska länken mycket tydlig. Sveriges och Finlands engagemang inom Natos partnerskap är något som bidrar till vår säkerhet men också till en höjd militär förmåga. Det nordiska samarbetet (NORDEF) skapar ett nordiskt nätverk som genom åren genomfört över 100 samarbetsprojekt. Vårt syfte är att från en militärt alliansfri position bygga ett säkerhetsnätverk kring Sverige. För att bygga detta nätverk starkt och hållfast behöver vi också använda oss av hela bredden av våra säkerhetspolitiska instrument, som diplomati, medling och förtroendeskapande åtgärder, i syfte att bidra till avspänning och stabilitet i Europa och i vårt närområde.

Den Europeiska unionen är den viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform för Sverige. Ett enat och starkt EU, med en principfast och handlingskraftig utrikespolitik, är av grundläggande betydelse för Sveriges säkerhet. EU:s nya globala strategi, som Sverige varit pådrivande för och hjälpt till att forma, visar att medlemsstaterna i ljuset av det försämrade säkerhetsläget är beredda att stärka sitt samarbete om utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Sverige ska vara aktivt i detta arbete.

Vårt agerande ska vara förutsägbart och metodiskt. Det är det bästa sättet att från svensk sida gagna stabiliteten i vår del av Europa. Men det är inte detsamma som om vi ska vara passiva. Den ryska aggressionen mot Ukraina och den olagliga annekteringen av Krim, i strid mot folkrätten, har rubbat den europeiska säkerhetsordningen. Det finns inget acceptabelt försvar eller motiv för det ryska agerandet och det måste hållas i minnet när vi bedömer vilka mått och steg som ska vidtas i framtiden. Den ryska ledningen har visat att man på ett oberäkneligt sätt är beredd att använda militär makt för att nå sina politiska syften. Ryssland är det enda land i vårt närområde som visat att man med militära medel är beredd att ändra ett grannlands gränser.

I denna säkerhetspolitiska miljö är det viktigt att manövrera på ett sätt som förenar politiska grundvärderingar och respekt för internationell rätt med tydlighet och beslutsamhet. För Sverige är värnandet av de normer, principer och åtaganden som utgör den europeiska säkerhetsordningen viktiga säkerhetspolitiska frågor och en förutsättning för att kunna bygga långsiktig fred, stabilitet och säkerhet i Europa. Vårt engagemang inom FN, där vår plats i säkerhetsrådet kommer att ge oss ytterligare en plattform, samt inom ramen för den europeiska säkerhetsorganisationen OSSE, är viktiga delar i detta arbete.

Det vi gör måste ha en trovärdighet och vara väl avvägt och balanserat i sin helhet. Sverige ska vara ett land som tydligt uppfattas ta det nya säkerhetspolitiska läget på allvar. En förändring av Sveriges säkerhetspolitiska linje i sig skulle leda till instabilitet och osäkerhet i vår del av Europa.

Under de borgerliga regeringsåren tonade den yttersta politiska ledningen ned de säkerhetspolitiska utmaningarna i vårt närområde. Man ville inte ta till sig den djupare innebörden av den nationalistiska retoriken, den ökade övningsverksamheten eller satsningarna på rustning intill den dag som den ryska annekteringen av Krim var ett faktum. De borgerligas uppvaknande blev brutalt och yrvaket. Det finns anledning att hålla detta i minnet när nu borgerliga företrädare argumenterar för Natomedlemskap och försöker rehabilitera sig genom högstämda tonlägen.

Ett medlemskap i Nato kan inte ersätta effekterna av den minskade militära förmåga som i många år präglade politiken. Här finns en hemläxa att göra och där är det försvarspolitiska beslutet grunden för att bygga trovärdighet.

I den tid vi nu lever i så handlar det om att hitta dagens förnuftiga balanser. Kombinationen av militär alliansfrihet, höjd nationell försvarsförmåga och

fördjupade samarbeten är vårt sätt att hantera utmaningarna vi står inför utan att bidra till ökad spänning i vårt närområde.

Margot Wallström, utrikesminister

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

”Svensk-finska samarbetet om försvaret ska fördjupas”

Publicerad 21 juni 2016 Uppdaterad 21 juni 2016

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och den finske försvarsministern Jussi Niinistö, Dagens Nyheter, 17 juni 2016.

En allt osäkrare omvärld kräver närmare samarbete med andra länder och organisationer. Det svensk-finska försvarssamarbetet skapar en handlingsfrihet att agera gemensamt vilket bidrar till stabilitet och förutsägbarhet i vårt närområde. Att öva tillsammans är en viktig del i att stärka vår gemensamma försvarsförmåga och visa på vår vilja att gemensamt ta ansvar för säkerheten i Östersjön. Under maj månad genomförs en gemensam svensk-finsk marin övning i vattnen kring Gotland. En viktig komponent i övningen är ubåtsjaktförmåga. Denna förmåga har en central betydelse för den samlade tröskeeffekten i Östersjön.

Östersjön är i dag i en betydligt högre grad än tidigare en säkerhetspolitisk frontzon. Oannonserade övningar och provokativa aktioner på internationellt vatten och i internationellt luftrum har blivit ett vanligt inslag i vår vardag. Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde har det fördjupade svensk-finska försvarssamarbetet fått allt större betydelse.

Det svensk-finska försvarssamarbetet innefattar samtliga stridskrafter, samt säker kommunikation, materiel och logistik. Samarbetet omfattar även gemensam planering för kris och krig vilket ökar båda ländernas handlingsfrihet i olika scenarier. Därmed inte sagt att Sverige och Finland ingått en militär allians – vi är två militärt alliansfria länder. För att våra länder ska agera tillsammans behöver naturligtvis nödvändiga politiska beslut fortfarande fattas nationellt. En avgörande komponent för att föra samarbetet framåt är att vi övar tillsammans. Finland och Sverige har sedan tidigare ett omfattande övningssamarbete och i takt med att vår relation

fördjupas ökar även övningsutbytet.

Den 24 maj genomförde vi bilaterala överläggningar i Karlskrona. Besöket utgör en del i att följa verksamheten och se de konkreta resultaten av samarbetet på militär nivå. Samtidigt som besöket genomfördes ägde den stora svensk-finska marina samövningen Swefinex rum i vattnen kring Gotland. Gotland är av särskild betydelse. I övningen ingår ubåtar, ytstridsfartyg, minröjningsfartyg och stödfartyg, samt helikoptrar, spanings- och jaktflyg från flertalet av marinens och flygvapnets förband. Övningen går ut på att samträna den svensk-finska marina stridsgruppen med målet att från och med 2017 ha en initial förmåga att verka tillsammans.

Slutmålet är att uppnå en maritim stridsgrupp (Naval task group) som kan användas i olika situationer, bland annat för att skydda sjöfarten. I framtiden ska stridsgruppen kunna användas även i händelse av kris eller konfliktsituationer. Denna ambition ligger i linje med den pågående processen att fördjupa vårt samarbete till att omfatta planering för scenarier bortom fredstid.

Övningar som Swefinex sänder tydliga säkerhetspolitiska signaler, vittnar om omfattningen av vårt försvarssamarbete och utgör ett led i att höja vår militära förmåga. Sverige och Finland tar enskilt och tillsammans sin del av ansvaret för säkerheten i närområdet vilket bidrar till en stabiliserande tröskeleffekt.

I anslutning till överläggningarna i Karlskrona besökte vi ubåten "Uppland". Besöket innefattade en genomgång av funktioner ombord och gav en god bild av hur ubåtarna verkar och opererar i Östersjön. Den särpräglade operationsmiljön i Östersjön ställer särskilda krav och ubåtsjaktsförmågan är viktig för att upprätthålla den territoriella integriteten. Ubåtar har en unik förmåga att uppträda dolt i komplexa hotmiljöer. Dessutom kan ubåtarna inhämta underrättelser och bekämpa sjömål respektive vara en plattform för militära kapaciteter i den marina miljön.

Mot bakgrund av bland annat det ökade antalet incidenter på internationellt och territoriella vatten har ubåtsvapnets strategiska betydelse ökat. Undervattensförmågan är av central betydelse för den samlade tröskelförmågan i Östersjön och verkar konfliktdämpande.

Vi är stolta över hur det svensk-finska militära samarbetet har fördjupats de senaste åren och vi ser fram emot att följa ytterligare framsteg framöver. Samarbetet är viktigt för båda våra länder och för säkerheten i Östersjön.

Peter Hultqvist, Sveriges försvarsminister

Jussi Niinistö, Finlands försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Peter Hultqvist: Sveriges militära alliansfrihet ligger fast

Publicerad 24 maj 2016 Uppdaterad 24 maj 2016

Försvarsminister Peter Hultqvist, debattartikel i Expressen 24 maj 2016

Denna vecka är det planerat att riksdagen beslutar om ett värdlandsstödsavtal mellan Sverige och Nato. Det är därför nödvändigt att vara mycket tydlig: Det så kallade värdlandsstödsavtalet ger inte Nato någon rätt eller skyldighet att verka på svenskt territorium. Allt som eventuellt sker kräver en svensk inbjudan och beslut.

Avtalet ger inte heller Nato någon som helst rätt att placera ut kärnvapen på svenskt territorium. Varje sådant påstående eller antydning är helt felaktigt.

Regeringens linje rubbas inte av enskilda partiers förändrade ställningstagande, där borgerligheten anser att ett Nato-medlemskap är enda lösningen efter att den förra statsministern kallade försvaret för "särintresse". Borgarna hävdar nu att värdlandsstödsavtalet är ett första steg in i Nato, vilket det inte är. Finland har redan ett värdlandsstödsavtal, men deras militära alliansfrihet ligger fast.

Att andra länder "uppfattar oss" som Nato-medlem är också ett argument, men man kan inte vara medlem till 20 eller 25 procent. Antingen är man medlem eller så är man inte det. Vi är en partner till Nato och det är den relationen vi ska utveckla.

Den svenska regeringens ståndpunkt är glasklar. Kärnvapen ska inte och får inte placeras ut i Sverige. Under mycket lång tid har svensk politisk linje varit att sådana vapen inte ska placeras här eller få medföras av gästande utländska förband. Detta är en linje som återkommande har klargjorts, bland annat av FN:s generalförsamling.

En stat som gästar Sverige är folkrättsligt förpliktigad att följa de villkor som gäller för besöket. Vi har dessutom undertecknat ett icke-spridningsavtal som innebär att Sverige åtar sig att inte skaffa kärnvapen eller bidra till att andra länder utvecklar kärnvapen.

I grunden har världlandsstödsavtalet ingenting med kärnvapen att göra. Avtalet handlar om att administrativt förenkla förberedelserna för den övningsverksamhet som bedrivs mellan Sverige och Nato.

Dessutom handlar avtalet om att förbereda för att kunna ge och ta emot stöd och hjälp i en krissituation.

Tyvärr förekommer det många felaktiga påståenden i debatten, vilseledande uppgifter och i några fall kan man misstänka medveten desinformation, så klarläggande tydlighet är nödvändig. Alltså: Inte i något sammanhang kan Nato på egen hand verka på svenskt territorium.

Sverige avgör helt och hållet vilken övningsverksamhet det kan handla om, tidsperioder för densamma och villkoren för genomförandet. Ytterst är det regeringsbeslut som styr och vid höjd beredskap kan det även krävas riksdagsbeslut.

Utländska truppers möjligheter att verka på svenskt territorium regleras i fredstid bland annat av tillträdesförordningen från 1992. Där framgår det att det krävs svenskt beslut om tillstånd innan utländsk trupp kommer till Sverige.

I tillträdesförordningen står det också att om det är krig mellan andra länder, och Sverige beslutar sig för att hålla sig neutralt, får inte krigförande stat använda svensk territorium som bas för krigsoperationer eller för underrättelseverksamhet eller för stridsledning.

På denna punkt förändras inte svensk lag med en stavelse genom världlandsstödsavtalet. Dessutom skulle det inte vara förenligt med folkrätten att upplåta svenskt territorium för att möjliggöra folkrättsvidriga militära anfall mot tredje stat.

Sveriges militära alliansfrihet ligger fast. Vårt samarbete med andra länder och organisationer styrs med utgångspunkt från denna grundhållning. Det gäller även för världlandsstödsavtalet med Nato.

Eftersom det är svenska villkor som styr vad som sker i samarbetet när det gäller nyttjandet av svenskt territorium rubbas inget av detta. Även på den

punkten är det viktigt att vara tydlig.

Peter Hultqvist

Försvarsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Samarbete med Nato ja, medlemskap nej

Publicerad 11 april 2016 Uppdaterad 11 april 2016

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist i
Aftonbladet 11 april 2016.

Sverige och Finlands militära samarbete fördjupas. Vi utgår från en gemensam säkerhetspolitisk plattform av militär alliansfrihet. Det är en viktig grundposition för samarbetet.

När jag för en tid sedan besökte Finland fick jag följande fråga av både partivänner och på en presskonferens: Håller Sverige på att förbereda sig för att gå med i Nato? Mitt självklara svar på frågan var NEJ! Jag har också vid tidigare besök i Finland fått denna fråga och undrar varför den återkommande ställs.

Efter samtal med personer i landet så får jag bilden av att detta är rykten och spekulationer som sprids av olika forskare och politiker på högerkanten som önsketänker men också använder felinformation som politisk hävstång. Man vill helt enkelt skapa osäkerhet om den svenska linjen.

Borgerligheten i Sverige driver frågan om att vi ska ansluta oss till Nato. Jag får också ibland höra att det pågår en process för ett Nato-medlemskap i Finland. Det är analyser som ofta kommer ur borgerliga politikernas mun. Man hänvisar till den finska så kallade Nato-utredningen. Men efter samtal med en rad finska företrädare i flera partier och ansvarsfulla positioner så ser jag inte någon seriös eller allvarligt menad process som skulle leda till Nato-medlemskap i Finland.

Däremot så används hotet om att Sverige är på väg att svänga som ett bränsle i debatten av ett antal personer som vill ansluta Finland till Nato. Självfallet blir det ett problem för dem när den finske och svenske

statsministern tydligt båda markerar regeringarnas linje om att Nato-anslutning inte är aktuell.

Nato-utredningen i Finland är inte den första i sitt slag. Utredningar har gjorts tidigare med resultatet att den militära alliansfriheten ligger fast. Jag har själv mött representanter för denna utredning och på tydlig fråga svarat att det varken i den svenska regeringen eller i socialdemokratin pågår någon process för ett Nato-medlemskap. Det är viktigt att Sverige och Finland som militärt alliansfria länder har samma position i internationella sammanhang. Vi är båda med i Nato:s partnerskap. Finland har ett värdlandsavtal med Nato. Sveriges regering har nu lagt en proposition om detta till riksdagen. I såväl försvarsberedningen som avslutades i maj 2014 som i riksdagsbeslut i juni 2015 markeras en bred enighet om att Sverige ska gå vidare i denna process.

Att inte göra det skulle självfallet leda till att försvarsöverenskommelsen bryter samman med efterföljande svåra politiska konsekvenser.

Det finns inget i detta avtal som tvingar någon till något. Den finske presidenten har tydligt uttalat:

"Avtalet förpliktar ingendera parten att ge eller ta emot hjälp och trupper." Den svenska regeringens uppfattning är densamma. Allt som sker på vårt territorium kräver en svensk inbjudan och ett regeringsbeslut. Inget i avtalet sätter svensk lagstiftning eller överhöghet ur spel.

I förslaget till riksdagen klargörs den svenska suveräniteten och den militära alliansfriheten utgör grunden för vårt lands position. Det klargörs också att avtalet inte ger någon som helst rätt att placera kärnvapen på svensk mark. Något sådant samband föreligger inte.

Den svenska linjen innebär nu en satsning på förhöjd militär förmåga i kombination med fördjupade samarbeten med andra länder och organisationer. Längst går samarbetet med Finland där vi utan förhandsförpliktelser även förbereder för ageranden bortom fredstida förhållanden. Genom denna strategi bidrar vi på bästa sätt till stabilitet i vår del av Europa och där målsättningen är att undvika kriser och konflikter.

Positionen i förhållande till Nato är tydlig och respekterad: Samarbete ja!
Medlemskap nej!

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Fortsätt pressa Ryssland – Krim ska återlämnas

Publicerad 06 april 2016 Uppdaterad 06 april 2016

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och Litauens försvarsminister Juozas Olekas, Göteborgsposten den 5 april 2016.

För två år sedan annekterades Krim och Sevastopol av Ryssland med militära maktmedel. Kriget i östra Ukraina har skördat nästan 10 000 dödsoffer på den ukrainska sidan. Detta är oacceptabelt.

I dag bevittnar världen ett fruktansvärt krig i Syrien. Det är ett krig som inte får leda till att det som skett och sker i Ukraina förbleknar i omvärldens ögon. En sådan utveckling skulle spela ryska intressen i händerna och i praktiken minska respekten för internationell rätt. Vi får inte tillåta att det sker.

Det är oacceptabelt att ett land använder militär styrka för att ändra gränser i Europa. Det står i direkt konflikt med den internationella folkrätten och de grundläggande principerna i den europeiska säkerhetsordningen så som den formulerats i Parisstadgan och Helsingforslutakten.

Aggressionen fortsätter

Under vårt besök i Kiev nyligen uttryckte vi tydligt att den ryska aggressionen måste upphöra och att Krim och Sevastopol måste återlämnas till Ukraina.

Faktum är att den ryska militära aggressionen i östra Ukraina fortsätter, främst genom att Ryssland stödjer separatisterna med militär materiel. Ryska trupper måste lämna Ukraina och Ukrainas självständighet måste återupprättas. Enligt Minsköverenskommelserna har Ryssland åtagit sig att

göra detta.

Precis som alla självständiga stater har Ukraina rätt till territoriell integritet och rätt till att göra sina egna utrikes- och säkerhetspolitiska val. Inget annat land har rätt att begränsa detta enligt den internationella folkrättsstadgan.

Sverige och Litauen har olika historiska erfarenheter med olika säkerhetspolitiska val: Sverige som militärt alliansfritt land och Litauen som Nato-medlem. Den gemensamma nämnaren är att vi väljer att bygga vår säkerhet baserat på samarbete med andra och med respekt för de val som andra gör. Det kommer till uttryck i vårt nära samarbete med våra nordiska och baltiska grannar, med EU och Nato, med FN och med USA inom ramen för en fördjupad transatlantisk länk. Respekten för internationell rätt spelar en fundamental roll i vår säkerhets- och försvarspolitik.

Utmanande militär aktivitet

När Ryssland väljer att bryta mot internationell rätt och rubba den europeiska säkerhetsordningen genom att annektera en del av ett grannland kan vi inte förhålla oss passiva. Rysslands agerande är ett brott mot den fundamentala principen om alla staters rätt till självbestämmande.

Vi har också sett hur det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde har förändrats. Sedan 2008 har den ryska militära aktiviteten i Östersjöområdet blivit allt mer utmanande. Ryssland genomför regelbundet storskaliga övningar och oannonserade beredskapskontroller i Östersjöregionen.

Vi har också noterat den negativa ryska retoriken om användning av kärnvapen. Att sänka tröskeln för användning av taktiska kärnvapen och att placera ut vapensystem som kan bära såväl konventionella som kärnstridspetsar är oroväckande och oacceptabelt.

Slå vakt om brett säkerhetsbegrepp

Existerande internationella regler och normer får inte förfläckas, liksom alla försök till att ersätta den europeiska säkerhetsordningen med något annat. Vi måste slå vakt om det breda säkerhetsbegreppet. Respekt för FN-stadgan, Europarådets och OSSE:s grundläggande principer, normer och åtaganden, däribland demokrati, mänskliga rättigheter och rättstatlighet utgör basen för en förutsägbar europeisk säkerhetsordning. Om vi tummar på dessa grundläggande principer kommer vi till slut att ha mindre säkerhet, inte mer.

Trots de kriser och akuta säkerhetspolitiska frågor vi har att hantera i dag, får vi inte acceptera vad Ryssland har gjort. Rysslands illegala annektering av Krim och den ryska interventionen i östra Ukraina är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen i vår tid.

Peter Hultqvist, försvarsminister i Sverige

Juozas Olekas, försvarsminister i Litauen

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Slutreplik: Vi satsar på att utveckla den samarbetslinje

Publicerad 03 mars 2016 Uppdaterad 03 mars 2016

I en debattartikel (28 februari) skriver försvarsminister Peter Hultqvist med flera att värdlandsavtalet inte rubbar principen om militär alliansfrihet. Moderaterna Karin Enström och Hans Wallmark har i en replik (29 februari) lyft fram att Sverige behöver utforma en färdplan mot ett Nato-medlemskap. Läs försvarsminister Peter Hultqvist svar på repliken nedan.

Dagens Nyheter 2016-03-03

Ni har rätt i att det värdlandsavtal med Nato som nu regeringen avser att föreslå riksdagen inte är detsamma som ett Nato-medlemskap. Om detta är vi överens. Men vi är definitivt inte överens om ert krav på att Sverige ska gå med i Nato. Vi behöver ingen färdplan till Nato-medlemskap. Vi satsar på att utveckla den samarbetslinje som Sverige valde 1994, inte medlemskapslinjen i förhållande till Nato.

Att ändra Sveriges säkerhetspolitiska doktrin och därmed frångå den strategi som regeringen nu driver nämligen att dels fördjupa våra internationella samarbeten, dels öka försvarsmaktens militära förmåga skulle skapa en helt ny säkerhetspolitisk situation i vår del av Europa. Att byta säkerhetspolitisk grunddoktrin är inget som går spårlöst förbi. Självklart påverkar det hela det strategiska läget i vår del av Europa.

Ett än hårdare klimat i Norden gagnar varken det militärt alliansfria Sverige eller Finland. Vi agerar utifrån samma säkerhetspolitiska grund. Vad den ena gör påverkar omedelbart den andre. En stabilitetsstrategi som utgår från ett långtgående och fördjupat samarbete med Finland, nära samband till länder

som de baltiska, Polen, Tyskland och Danmark är därför den klokaste linjen Länken till såväl Storbritannien som USA har också stor betydelse. Vi arbetar med allt detta utan att för den skulle vara med i någon militär allians. Det går utmärkt.

Regeringens uppfattning är att denna strategi är mer stabiliserande än en upprivande debatt och slutgiltigt folkomröstning om ett Nato- medlemskap. Den koncentrerar oss nämligen på praktiska samarbeten som var och ett för sig innebär en säkerhetspolitisk signal. Vi satsar på det som konkret kan utvecklas i samarbete direkt mellan länder än att koncentrera tankar och resurser på att ta omvälvande och dramatiska beslut som förändrar hela Sveriges säkerhetspolitiska grund. På så vis markerar vi att vårt syfte är långsiktig stabilitet och vi tar därmed också hänsyn till Finlands situation.

Ni påstår att förslaget till värdlandsavtal innehåller eftergifter som gör att osakligheter förts in i regeringens förslag till lagrådsremiss. Det är fel. Däremot reds missuppfattningar och felaktigheter ut. Värdlandsavtalet innebär inte att kärnvapen kan placeras på svenskt territorium eller att alliansfriheten upphör. Vi har gjort tydliga markeringar på bl a dessa punkter. Vi anser att det är viktigt med en saklig debatt. Som ett av de partier som står bakom försvarsuppgörelsen och riksdagsbeslutet om försvarets inriktning från i juni förra året hoppas jag att moderaterna är beredd att ta ansvar för detta.

Peter Hultqvist
Försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Värdlandsavtalet rubbar inte principen om militär alliansfrihet

Publicerad 02 mars 2016 Uppdaterad 02 mars 2016

Sverige har tecknat ett avtal om värdlandsstöd med Nato för att förbättra förutsättningarna för att ge och ta emot stöd i kris och krig. Men vi är och ska vara militärt alliansfria, skriver Margot Wallström och Peter Hultqvist, i en gemensam debattartikel med Pernilla Stålhammar (MP) och Jakop Dalunde (MP) på DN Debatt den 28 februari 2016.

Den svenska militära alliansfriheten är viktigare än på länge. I en tid där spänningarna i Europa ökar drastiskt bidrar Sverige som militärt alliansfri nation till att motverka ökad militär upptrappning och instabilitet.

Under det senaste året har flera röster höjts för ett medlemskap i militäralliansen Nato. Det vore fel väg att gå. Sverige ska samarbeta nära med andra länder för att främja fred och frihet, men vi är och ska vara militärt alliansfria. Tydlighet och långsiktighet måste vara ledstjärnor för Sveriges säkerhetspolitik. Så främjar vi bäst fred, säkerhet och stabiliteten i vårt närområde.

Den militära alliansfriheten är ett fundament i Sveriges säkerhetspolitik. En aktiv och ansvarsfull utrikespolitik, vårt medlemskap i EU, deltagande i internationellt samarbete samt en egen trovärdig försvarsförmåga är våra viktigaste verktyg för att främja vår suveränitet, självständighet och territoriella integritet. Med denna strategi bidrar vi på bästa sätt till en långsiktig stabilitet i vår del av Europa.

Samarbetsregeringens utrikes- och säkerhetspolitiska linje, och vår vilja att stå fast vid alliansfriheten, baseras på en grundlig omvärldsanalys. De

senaste åren har spänningarna ökat kring Östersjöområdet och i vårt närområde. Ett allvarligt exempel på detta är Rysslands militära upprustning, den ryska aggressionen mot Ukraina och annekteringen av Krim. Svaret på ökade spänningar i vårt närområde måste vara en trovärdig försvarsförmåga, mer politisk dialog och breda bilaterala och internationella samarbeten. Svaret är inte ett svenskt Nato-medlemskap.

Vår militära alliansfrihet ger oss handlingsfriheten att i varje given situation agera på det sätt som bäst gagnar avspänning och en fredlig utveckling. Den bidrar till vår egen säkerhet och till stabilitet i närområdet. Att byta säkerhetspolitiskt doktrin skulle innebära nya förutsättningar för säkerheten i vår del av Europa. Den stabilitet som byggts upp kring Sveriges militära alliansfrihet skulle rubbas. En sådan utveckling får också effekter för vår nära omvärld, inte minst vår nära samarbetspartner Finland. Det skulle förändra hela den säkerhetspolitiska situationen i vår del av Europa och betydelsen av detta får inte underskattas. Säkerhetspolitiken bör vara långsiktig, stabil och värnad från snabba partitaktiska utspel.

Säkerhet byggs tillsammans med andra: Vi måste öka den nationella försvarsförmågan, i enlighet med försvarsöverenskommelsen, samtidigt måste vi också fördjupa våra internationella samarbeten. Sverige är aktiva medlemmar i EU, FN och OSSE och vi samarbetar brett inom Norden och kring Östersjön. Tillsammans med andra bedriver vi långsiktigt konfliktförebyggande arbete som främjande av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter, nedrustning samt säkerhetssektorreform, både i vårt närområde och globalt. Vi bidrar också militärt i internationella operationer som FN-insatsen i Mali, kampen mot Daesh i Irak samt i de flesta av EU:s krishanteringsoperationer. Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen och diplomatisk närvaro i nära hälften av världens länder. Detta ger oss möjligheter till en ovärderlig politisk dialog och en ökad möjlighet för att kunna verka konfliktförebyggande och främja svenska intressen och värderingar.

För vår egen försvarsförmåga och för vår förmåga att bidra effektivt i internationella fredsfrämjande insatser är det viktigt att vi övar och samarbetar med andra. Därför utvecklar regeringen framförallt vårt försvarssamarbete med Finland där samarbetet sträcker sig till möjligheter att också agera tillsammans i kris eller krig. Vi samarbetar även bredare inom Norden, runt Östersjön, inom Nato:s partnerskap för fred, med USA och en mängd andra länder och organisationer. Vi genomför också avancerade militära övningar tillsammans med bland andra Nato. Utvecklingen sedan kalla krigets slut har resulterat i att det i dag är Natos militärtekniska

standarder som utgör grunden för samverkan mellan länder i avancerade krishanteringsoperationer. Att vi genom övningar ser till att vårt eget svenska försvar fungerar väl i samarbete med Natos system och strukturer är därmed en praktisk förutsättning för att vi ska kunna ha ett effektivt samarbete i EU:s eller FN:s fredsbevarande insatser i olika krisområden.

Inför varje internationell militär övning i Sverige sker ett omfattande juridiskt förarbete som reglerar frågor om exempelvistullar, försäkringar, skyddsobjekt, straff och skatter för samarbetspartners från andra länder. För att förenkla och effektivisera denna process har Sverige tecknat ett avtal om värdlandsstöd med Nato. Detta innebär att Försvarsmakten kan lägga mer kraft och resurser på övningsverksamheten i sig, inte på det förberedande administrativa arbetet. Ytterst bidrar avtalet också till att förbättra förutsättningarna för att ge och ta emot stöd i kris och krig. Det är även fortsättningsvis regeringen som beslutar om huruvida utländsk trupp ska bjudas in till Sverige och vilka vapen som får föras in i landet. Inget av det som sker inom ramen för värdlandsavtalet kan ske på annan grund än genom en svensk inbjudan från regeringen. Den militära alliansfriheten och dess principer rubbas inte i någon mening.

Ett avtal om värdlandsstöd kommer inte heller påverka det faktum att det inte är tillåtet att föra in eller placera kärnvapen på svenskt territorium. Kärnvapen ger varken Sverige eller övriga världen säkerhet. Att tusentals kärnstridsspetsar fortfarande finns utplacerade över världen är ett globalt misslyckande. Kärnvapen står för ett allvarligt hot mot både mänskligheten och vår planet. Vi intensifierar nu arbetet för en värld fri från massförstörelsevapen. Därför ger regeringen nu den nyligen återupprättade Folkrätts- och nedrustningsdelegationen i uppdrag att pröva en svensk anslutning till den humanitära utfästelsen med syfte att nå ett internationellt förbud mot kärnvapen. Dagens oroliga värld behöver fler, inte färre, regeringar som vågar formulera visioner om fred, säkerhet och internationell nedrustning.

Men precis som Sverige behöver fredsvisioner behöver vi en tydlig försvars- och säkerhetspolitik, starkt förankrad i en uppdaterad omvärldsanalys. För regeringen är analysen glasklar: Det är utifrån en fortsatt militär alliansfrihet och breda samarbeten med andra länder som vi bäst främjar fred och säkerhet, för Sverige, i vårt närområde, i Europa och globalt.

Margot Wallström, (S) Utrikesminister

Peter Hultqvist, (S) Försvarsminister

Pernilla Stålhammar (MP), säkerhetspolitisk talesperson

Jakop Dalunde (MP), försvarspolitisk talesperson

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Vi utvecklar och fördjupar våra militära samarbeten

Publicerad 07 november 2015 Uppdaterad 07 november 2015

Debattartikel i Dagens Nyheter den 7 november 2015.

Efter att under åtta år i regeringsställning ha fört en försvarspolitik med många brister så koncentrerar nu borgerligheten all kraft på ett kort: Natomedlemskap. I den kampanjen får man understöd av en lång rad opinionsbildare på den borgerliga kanten. Regeringens linje om Sverige som militärt alliansfritt land ligger dock fast. Den kommer, i enlighet med regeringsförklaringen, inte att rubbas. Det är särskilt viktigt att markera med tanke på den oro som råder i vår omvärld. Den svenska säkerhetspolitiken bidrar till att skapa fred och stabilitet i vår del av Europa.

Att utveckla den utrikes- och säkerhetspolitiska strategin med utgångspunkt från vår geografiska position är något som kräver en känsla och insikt om historien, förmåga att värdera effekten av varje nytt steg som tas, förtroendet i en omvärld samt relationen till partner och andra nationer. En i grunden förändrad säkerhetspolitisk doktrin påverkar självfallet också det säkerhetspolitiska klimatet i vår del av Europa. Vi behöver agera så stabilt som möjligt. Därför är det viktigt att markera att den militära alliansfriheten inte ska utvärderas i den studie om våra säkerhetspolitiska samarbeten som nu genomförs och som fem riksdagspartier har enats om. Vi sänder därmed inte ut några signaler om att Sverige är på väg att byta säkerhetspolitisk doktrin. Vi sätter heller inte press på andra länder, som Finland, att ändra sin säkerhetspolitiska inriktning. Vi stärker denna hållning genom vår militära alliansfrihet, ett stärkt försvar och genom samarbeten.

Regeringen hanterar det försämrade läget i närområdet på bred front – genom politiskt och diplomatiskt arbete, inte minst genom EU, FN, OSSE och Europarådet och genom att stärka Sveriges försvar. En huvudprioritering för regeringen är nu att fullfölja den fempartiöverenskommelse som

riksdagen i juni i år ställde sig bakom. Det är en stor utmaning som kommer att kräva mycket arbete fram till och med 2020. Den innebär i praktiken en investering i höjd militär förmåga i storleksordningen 17 miljarder under en femårsperiod. Men den innebär också ett omfattande arbete med att fördjupa och utveckla våra bilaterala och multilaterala samarbeten. Utvecklat samarbete inom ramen för Natos partnerskap och en förstärkt transatlantisk länk till USA ingår i detta av riksdagen fattade beslut. De utvecklade militära samarbetena har dessutom en direkt positiv inverkan på vår militära förmåga och skapar handlingsfrihet i en eventuell krissituation. Men det kräver hela tiden pågående aktivitet. Passivitet och att följa skeendena från läktaren håller inte. Därför fördjupar vi nu samarbetet med bland annat Finland, tecknar ett avtal om samarbete med Polen, förbereder ett sådant med Danmark och utvecklar samarbetet i Norden. Vår uppfattning är att Sverige både är en uppskattad och efterfrågad partner. Vårt breda samarbete i internationella fora och de olika militära samarbeten som Sverige deltar i, är en politik för att skapa stabilitet och förebygga konflikter.

Den som lyssnar på olika borgerliga debattörer kan förledas att tro att dessa samarbeten har ”marginell betydelse”. Vår uppfattning är att gemensamma övningar, informationsutbyte, interoperabilitet, materielsamarbete, forskning och utbildningsinsatser tvärtom har mycket stor betydelse. Denna dimension är ofta svag och underskattad i borgerlighetens retorik trots att sådana samarbeten pekas ut i försvarsöverenskommelsen. Tillsammans med en utrikespolitik för ett starkt och enigt EU, samverkan globalt och regionalt, skapas relationer och förtroenden samt en internationell rättsordning som är avgörande för fred och stabilitet.

Den ryska aggressionen mot Ukraina måste bemötas kraftfullt och med europeisk och transatlantisk enighet. Vi står upp för den europeiska säkerhetsordningen och en bred syn på säkerhet. Vi vet att säkerhet går hand i hand med demokrati, folkrätt och mänskliga rättigheter.

Istället för att markera tyngden med alla dessa samarbeten, koncentrerar de borgerliga sig enbart på medlemskapsfrågan i Nato. Det är anmärkningsvärt med tanke på alla de resurser som Sverige lägger på sina samarbeten, inte minst när det gäller övningar. Medlemskap i Nato innebär inte heller någon fribiljett från att vi själva måste föra en aktiv politik och genomföra satsningar som ökar den nationella militära förmågan.

Vi höjer nu ambitionsnivån i alla våra bilaterala, multilaterala och organisationsinriktade samarbeten. Detta ska sättas i relation till den felbedömning av utvecklingen i Ryssland som under lång tid blockerade den

förra regeringens agerande. Självklart är vi stolta över den fempartiöverenskommelse vi nu har att vårda. Den breda riksdagsmajoriteten är en styrka för Sverige, liksom att vi i långa stycken också har en enighet på det utrikespolitiska fältet. Det hedrar alla partier som deltagit och bidrar. Men i förhållande till den tidigare borgerliga regeringen så präglas denna regerings arbete av både högre och tydligare ambitioner att leverera.

Det är ett stort och omfattande arbete att fullfölja försvarsbeslutet från juni i år. Om vi kan fullfölja det har vi bidragit till att stärka stabiliteten och säkerheten i vår del av Europa. Borgerligheten måste välja: är striden om Natomedlemskap det viktigaste, eller ska vi behålla koncentrationen på det som en bred majoritet i riksdagen är överens om. Vår hållning är i grunden defensiv och baseras på folkrättens princip om varje nations suveränitet. Regeringens linje är tydlig. Vår prioritet är nationell sammanhållning och fullföljande av riksdagens beslut.

Margot Wallström, utrikesminister

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Sveriges militära samarbete med USA måste fördjupas

Publicerad 31 augusti 2015 Uppdaterad 31 augusti 2015

DN Debatt 31 augusti 2015 "Regeringen har den uppfattningen att den transatlantiska länken är avgörande för Europas säkerhet och bör stärkas. Sveriges bilaterala samarbete med USA är viktigt och bör fördjupas. Det handlar om interoperabilitet, övning och utbildning, materielsamarbete, forskning och internationella operationer."

Ryssland satsar i dag nästan 5 procent av BNP på försvarsutgifter. Det är den högsta nivån sedan Sovjetunionens fall. Under perioden 2015 till 2017 ska försvarsutgifterna omfatta 25 procent av den ryska federala budgeten. Det innebär en rejäl ökning från dagens nivå på 17,9 procent. Vi kan konstatera att även i den nedåtgående ekonomin prioriteras det ryska försvaret fortsatt högt.

Stora ekonomiska resurser rullar in i den ryska försvarsmakten samtidigt som Krim har annekterats i strid med internationell lag och rätt. Ryssland driver den väpnade konflikten i Ukraina, de baltiska länderna sätts under ett återkommande tryck, den ryska regimens karaktärsdrag blir allt mer auktoritärt och samhället militariserar.

Den ryska regimens skärper greppet om dem som uttalar sig kritiskt. I april i år betecknades 34 organisationer som så kallade utländska agenter och i dag omfattar listan 84 organisationer, däribland människorättsorganisationen Soldatmödrarna. De som är kritiska får leva med bilden av att de går "västs" och USA:s ärenden. Nu senast har vi tagit del av absurda rapporter om hur mat som importerats från västländer bränns.

Vi ser nu att Ryssland militära aktivitet i närområdet ökar, både vad gäller omfattning och innehåll. Det handlar om att kontrollera och att höja förbandens insatsförmåga. De ryska övningarna genomförs över hela Ryssland inklusive i Arktis och Kaliningrad. Under september genomförs den strategiska övningen ”Tsentr” i centrala delarna av Ryssland och närmare oss, en gemensam större övning tillsammans med Vitryssland ”Union Shield” samt Östersjömarinens övningar. Övningarna omfattar mycket stora mängder soldater, stridsfordon, flygplan och marina enheter i olika kombinationer beroende på övningens karaktär och inriktning. Övningsverksamheten har en tydlig signalverkan. Den handlar om att demonstrera militär förmåga och att för omvärlden markera tröskelförmåga, det vill säga att ge ett tydligt besked om det finns militär kapacitet att möta eventuella angrepp. Men också att, mot bakgrund av annekteringen av Krim och inblandningen i Ukraina, tydliggöra att det finns kraft för offensiva operationer. Från tid till annan skickas också den provokativa signalen till omvärlden att Ryssland är en kärnvapenmakt!

Trots att en mängd etablerade politiker och företrädare i Sverige länge förnekade det uppenbara i den ryska utvecklingen så är det nu tydligt för de flesta att säkerhetsläget förändrats i negativ mening. Med detta som grundläggande insikt så arbetar regeringen i huvudsak efter två dimensioner. Dels genom stärka den militära förmågan via att öka försvarsutgifterna med 11 procent under perioden 2016–2020, dels att genom samverkan med andra länder och organisationer bidra till ökad säkerhet i Norden och Europa. I jämförelse med situationen under det ”kalla kriget” då svenskt försvar under en tid omfattade 3 procent av BNP, i stället för som nu 1,1 procent och 5 procent av statsbudgeten, och bland annat härbärgerade världens fjärde största flygvapen så får det internationella samarbetet självklart en allt tyngre roll för att upprätthålla den militära förmågan och möta den försämrade säkerhetssituationen.

En viktig dimension i denna samverkan är övningsverksamheten. Den ger möjlighet att öva militär förmåga tillsammans med andra på en mycket högre nivå än vi klarar själva. Det är nödvändigt för att kunna utveckla vår egen kompetens. Samtidigt blir den säkerhetspolitiska signalen tydlig genom att olika länder markerar samhörighet. Det är så att val av övningsplatser, scenarier och samarbeten med andra länder är viktigt för att visa beslutsamhet att försvara hela det svenska territoriet. Det framgår tydligt av riksdagens inriktningsbeslut.

Flygövningarna inom ramen för Cross Border Training på nordkalotten och Arctic Challenge Exercise är nödvändiga från detta perspektiv. Sak samma

gäller för Baltops med starka marina inslag och där Sverige nu deltagit 23 gånger. Utöver detta finns en mängd övningar med inriktning på olika delar av försvarsmaktens verksamhet. Även de rent nationellt dimensionerade övningarna sänder i sig säkerhetspolitiska signaler. Till den aktivitet som finns i Sverige ska också det som sker nationellt i Finland, varje baltiskt land, Polen, Danmark och Tyskland läggas. Allt detta sker nu i en balans i förhållande till den ryska aktiviteten som de facto rubbat den europeiska säkerhetsordningen.

USA har en nödvändig roll i detta. Regeringen har den uppfattningen att den transatlantiska länken är avgörande för Europas säkerhet och bör stärkas. Sveriges bilaterala samarbete med USA är viktigt och bör fördjupas. Det handlar om interoperabilitet, övning och utbildning, materielsamarbete, forskning och internationella operationer.

I den tid vi nu lever i utgör kombinationen av att stärka det egna försvaret och multi- och bilateralt samverka med andra länder och organisationer den naturliga utvecklingen av alliansfriheten. Vi vill inte bidra till att påverka säkerhetsordningen i vår del av Europa genom att i tvära kast lägga om Sveriges säkerhetspolitiska doktriner. Vi vill heller inte agera så att vi påverkar andra länder till att förändra sina. Vi har valt en samarbetslinje och inte en medlemslinje i förhållande till Nato.

Ytterst handlar de åtgärder och den politik som regeringen och riksdagen med mycket stor majoritet ställt sig bakom om att värna fred och stabilitet i vår tid. Men för att klara detta krävs också en insikt om att när militär makt används för att ändra gränser i vårt närområde så har läget förändrats i negativ mening. Då krävs det också i vårt land en hård kärna av militär kapacitet som kombineras med ett utvecklat samarbete med andra länder och organisationer. Annars klarar vi inte att leva upp till vår grundläggande folkrättsliga skyldighet, nämligen att värna vårt territorium!

Peter Hultqvist
försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Sveriges insats i Afghanistan ska granskas av utredning

Publicerad 10 juli 2015 Uppdaterad 10 juli 2015

Sveriges samlade insats i Afghanistan mellan 2002 och 2014 ska utvärderas. I uppdraget ingår att granska militära och diplomatiska verksamheter, men också hur utvecklingsstöd och andra krisinsatser fungerat.

Regeringen beslutar i dag att tillsätta en utredning för att utvärdera den samlade svenska insatsen i Afghanistan 2002–2014. Utredningen ska återspegla omfånget av det svenska engagemanget och täcka diplomatisk och politisk verksamhet, militära och andra krishanteringsinsatser och utvecklingsstödet, inklusive polisiära bidrag. Dess uppdrag är att konsultera brett med de aktörer som har varit delaktiga, både från svenska myndigheter och från civilsamhället.

Det har nu gått närmare 14 år sedan den fruktade talibanregimen störtades hösten 2001 och ersattes av en interimregering. Sedan dess har en rad positiva förändringar ägt rum. Förra året genomfördes ett presidentval i landet som resulterade i det första fredliga och demokratiska maktskiftet i Afghanistans historia. Flickor får numera gå i skolan, hälsovården når ut till fler, mödra- och spädbarnsdödligheten minskar och stora och nödvändiga infrastruktursatsningar har gjorts.

Samtidigt står landet inför stora utmaningar. Konflikten mellan centralregeringen i Kabul och det väpnade motståndet, inklusive talibanerna, pågår alltjämt med återkommande blodiga våldsdåd. Landet är också ett av världens fattigaste och även om kvinnor och flickor i allt större utsträckning har blivit en del av det offentliga livet är det lång väg kvar till ett jämställt deltagande både i och utanför hemmet. Korruptionen är utbredd.

Det internationella samfundet, inklusive Sverige, har spelat en betydande roll

för att främja fred, säkerhet och återuppbyggnad i Afghanistan. Tillsammans med ett fyrtiotal andra länder har vi deltagit i en av de mer omfattande och långvariga internationella insatserna sedan andra världskriget. Den inleddes i slutet av 2001 i samband med att FN:s säkerhetsråd godkände upprättandet av en internationell säkerhetsstyrka (International Security Assistance Force, ISAF). Den skapades för att under FN-stadgans kapitel VII bistå den afghanska regeringen med att upprätthålla säkerheten och stödja övergången till demokratiskt styre.

Det finns en bred politisk uppslutning bakom det svenska engagemanget som inkluderar en lång rad olika insatser: politiska, diplomatiska, polisiära, militära och biståndsinriktade, såväl med humanitärt stöd som långsiktigt utvecklingssamarbete.

- Under perioden 2002-2014 har omkring 9000 svenska män och kvinnor tjänstgjort inom ramen för den svenska militära insatsen, som har ingått i ISAF. Kostnaden för den svenska militära insatsen har uppgått till cirka tio miljarder kronor. Engagemanget har över tiden övergripande inriktats på att stödja uppbyggnaden och utvecklingen av de afghanska säkerhetsstyrkorna. Fem svenska soldater och två lokalt anställda tolkar har stupat och därmed betalat det yttersta priset för sin vilja att bidra till fred i landet.
- Sedan 2001 har Sverige bidragit med över fem miljarder kronor i bilateralt bistånd och över en miljard kronor i humanitärt stöd. Det har inriktats på utbildning, hälsa, mänskliga rättigheter och jämställdhet.
- Sverige har bidragit med poliser, rådgivare och annan utsänd personal i olika insatser. Till exempel har svensk polis inom ramen för EU:s polisiära insats EUPOL utbildat afghanska poliser i bland annat jämställdhetsfrågor och brottsutredningstekniker.
- Sverige har öppnat en ambassad i Kabul och ett sektionskansli i Mazar-e-Sharif.
- De omfattande svenska insatserna har kunnat genomföras tack vare det svenska folkets mångåriga solidaritet med det afghanska folket, och genom de många afghaner som har bidragit till att våra insatser har kunnat äga rum.

I dag är Afghanistan en av de största mottagarna av svenskt bistånd. Vid den stora internationella givarkonferensen 2012 utlovade Sverige upp till 8,5 miljarder kronor för perioden 2015–2024. De afghanska säkerhetsstyrkorna har tagit över ansvaret för säkerheten i sitt land, men Sverige bidrar fortsatt med militär personal i form av bland annat rådgivare inom ramen för utbildnings- och rådgivningsinsatsen ”Resolute Support Mission”. Vårt stöd

till Afghanistan kommer att fortsätta.

Vi vet att de svenska insatserna har gjort, och fortsätter att göra, skillnad. Det gäller den diplomatiska och politiska verksamheten, militära och andra krishanteringsinsatser liksom utvecklingsstödet, inklusive de polisiära bidragen. Vi har bidragit till flickors tillgång till utbildning, till utbyggnaden av hälso- och sjukvården, samt till att förbättra situationen för demokrati och mänskliga rättigheter. Men Afghanistan brottas fortfarande med omfattande problem. Det handlar inte minst om korrupktion, laglöshet och våld. Därför är det befogat att utvärdera våra insatser och det är mot den bakgrunden som regeringen tillsätter denna utredning, som också har efterfrågats av andra svenska aktörer verksamma i Afghanistan. Utredningen ska titta på resultaten som har uppnåtts, om vi har nått de mål som ställts upp, om våra resurser har använts på bästa sätt, liksom en rad andra frågor såsom hur den civil-militära samverkan har fungerat. Arbetet ska ske i nära samarbete med Försvarmakten, Sida, Polismyndigheten och andra berörda myndigheter. Civilsamhället och forskarsamhället ska inkluderas tidigt i processen.

Men Afghanistan brottas fortfarande med omfattande problem. Det handlar inte minst om korrupktion, laglöshet och våld. Därför är det befogat att utvärdera våra insatser.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2016. Det blir ett delbokslut över ett av Sveriges största fredsframtvängande och biståndspolitiska engagemang i modern tid. Vi förväntar oss att kunna dra lärdomar som kan användas såväl i det fortsatta arbetet i Afghanistan som vid framtida insatser i andra länder. Vi känner stolthet över de omfattande svenska insatserna i Afghanistan och är öppna för att ständigt arbeta för att förbättra metoder och lära från den verksamhet som genomförs.

Ytterligare analyser och utvärderingar kan komma att genomföras. Bland annat kommer en särskild analys att initieras av Regeringskansliet som ska redogöra för hur det svenska deltagande inom Isaf har påverkat Försvarmakten och dess verksamhet. Det kan även bli aktuellt med uppdrag till Sida och andra myndigheter att genomföra relevanta analyser och utvärderingar under perioden.

När det gäller den utredning som regeringen tillsätter i dag är det samtidigt viktigt att komma ihåg att Sverige har agerat inom ramen för en omfattande internationell insats och att det svenska bidraget har varit en del i ett större sammanhang. Att sätta likhetstecken mellan resultatet av de svenska insatserna och utvecklingen i landet är därför svårt liksom att isolera den

svenska verksamheten från det internationella samfundets samlade engagemang. Men det är nödvändigt att kunna utvärdera vad vi har gjort för att på så vis kunna lära av det. Från regeringens sida anser vi att detta – för oss som beslutsfattare – är vår skyldighet både mot det svenska och afghanska folket. Det ger oss också möjlighet att på bästa sätt utnyttja våra resurser liksom all den kunskap som vi hittills har erhållit, i vårt fortsatta engagemang för att stödja det afghanska folket och Afghanistan.

Margot Wallström, utrikesminister

Peter Hultqvist, försvarsminister

Isabella Lövin, biståndsminister

Debattartikel från Förvarsdepartementet

Förvarspolitik inriktning – Sveriges förvar 2016-2020

Publicerad 29 april 2015 Uppdaterad 18 maj 2015

Svenska Dagbladet, Brännpunkt 29 april 2015
Utgångspunkten för inriktningspropositionen är de rapporter som togs fram av förvarsberedningen och underlag från Förvarsmakten och MSB. I sina underlag har Förvarsmakten utifrån Förvarsberedningens rapport redovisat kostnadsberäkningar. Den inriktningsproposition som nu presenteras innehåller stora delar av förvarsberedningens rapport och Förvarsmaktens prioriteringar, men också sådant som, med tanke på omvärldsläget, anses nödvändigt att prioritera. Nedan beskriver jag sammanfattning av inriktningspropositionen, de finansiella tillskotten och vilka nödvändiga utredningar som ska tillsättas.

1) Sammanfattning av inriktningspropositionen.

Att höja den operativa förmågan i krigsförbanden är det enskilt viktigaste under den kommande inriktningsperioden. Förvarsmakten ska kunna försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår territoriella integritet. Förvarsmaktens organisation som har uppgifter att lösa vid krig eller krigsfara ska organiseras som krigsförband och ges krigsduglighetskrav. Alla krigsförband ska kunna mobiliseras inom en vecka och all personal och materiel ska vara krigsplacerad.

2) De finansiella tillskotten.

Vid sidan av ramarna för den nya försvarspolitiska inriktningen gjorde regeringen under hösten 2014 en närtidssatsning som för finansiering av Gripen-projektet med 1,5 miljarder kronor och ytterligare 900 miljoner kronor för 2015.

Överenskommelsen 17 april innebär att utöver de redan 2014 aviserade tillskotten till försvarsbeslutet på cirka 7 miljarder kronor så förstärks nu försvarsanslagen ytterligare med cirka 10,2 miljarder kronor under perioden 2016-2020. Totalt innebär det alltså en förstärkning med cirka 17 miljarder kronor under perioden i förhållande till det utgångsläge som rådde 2014. Det är ett tydligt trendbrott från tidigare år. Med detta tas också hänsyn till fördyringar avseende ungdomsarbetsgivaravgifter och annat såsom höjda hyror.

Satsningar på den så kallade basplattan innebär investeringar ibland annat personlig utrustning, olika typer av ammunition och kommunikationssystem som är del av ett brett spektra av åtgärder för att stabilisera grunden för Försvarsmakten.

Stora materielinvesteringar kommer också att göras som till exempel Jas 39 Gripen, jaktrobotar, ubåtar, torpeder, artilleripjäser, granatkastare, och pansarvärnsvapen. Investeringar görs också för att vidmakthålla befintliga system såsom taktiska transportflyg, stridsfordon och nya luftvärnsrobotsystem med kort och medellång räckvidd.

En särskild satsning på förstärkt ubåtsjaktförmåga kommer att genomföras med bland annat vidmakthållande av korvetter, bevakningsbåtar, bojåtar och nya sensorer.

Gotland har ur militärstrategisk synvinkel en viktig position. Därför ska en stridsgrupp etableras på ön i form av ett stående mekaniserat kompani, ett stridsvagnskompani samt ledningsresurser. Övningsverksamheten på och kring Gotland ska också utökas med bland annat luftvärnsövningar.

3) Nödvändiga utredningar som ska tillsättas.

För att skapa en långsiktig balans krävs kartläggning av de långsiktiga samlade materielbehoven. Därför tillsätts en utredning redan nu som ska se över utmaningarna och leverera ett genomarbetat underlag med förslag till nästa försvarsberedning. Det är ett sätt att ta ansvar för den svåra materielsituationen.

Det kan konstateras att det fortsatt finns utmaningar i det nya personalförsörjningssystemet. Även här ska en utredare ta fram ett underlag för framtida beslut om hur personalförsörjningen av totalförsvaret långsiktigt kan säkerställas. Den norska och danska modellen där värnplikt och professionellt försvar kombineras ska studeras.

De fem partierna som står bakom den försvarspolitiska inriktningen är också överens om att en expert ska ta fram en rapport som, utifrån ett fristående perspektiv, analyserar och redogör för innebörden av olika former av samarbeten respektive medlemskap med länder och organisationer, samt dess för- och nackdelar inom det försvars- och säkerhetspolitiska området, idag och i framtiden. Analysen ska inte utvärdera den militära alliansfriheten. Den innefattar bland annat relationen till de nordiska, nordisk-baltiska och bilaterala svensk-finska samarbetena, samt till den transatlantiska länken, FN, EU, OSSE och Nato. Analysen syftar till att tydliggöra ett brett förhållningssätt till vår säkerhet och bidra till fördjupat samtal i vårt land om dessa frågor.

Med den breda politiska överenskommelsen om inriktningen av vårt försvar de kommande fem åren skapas tydlighet och långsiktighet för försvaret. Det är en signal till omvärlden att vi tar den säkerhetspolitiska utvecklingen på allvar. Sverige tar sitt ansvar för säkerheten i vår del av Europa.

Peter Hultqvist
försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Vi fördjupar det nordiska försvarssamarbetet

Publicerad 10 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Dagens Nyheter 10 april 2015

Den ryska aggressionen mot Ukraina och den olagliga annekteringen av Krim är brott mot folkrätten och andra internationella åtaganden. Rysslands agerande är den största utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen. Utvecklingen innebär att den säkerhetspolitiska situationen i de nordiska ländernas närområde på ett påtagligt sätt har försämrats under det senaste året. Fortfarande präglas regionen av stabilitet, men vi måste vara förberedda på att kriser eller incidenter kan uppstå. Vi måste konstatera att det inte längre råder business as usual och vi har ett nytt normalläge att förhålla oss till.

Vi måste förhålla oss till Rysslands agerande, inte Kremls retorik. Ryssland gör stora ekonomiska satsningar på sin militära förmåga och har visat att man är beredd att använda militära medel för att uppnå sina politiska mål, även när det innebär brott mot internationella folkrättsliga principer. Vi konstaterar ökande rysk militär övnings- och underrättelseverksamhet i Östersjöområdet och i Nordområdena. Den ryska militären uppträder utmanande längs våra gränser (och flera kränkningar av Östersjöländernas territoriella integritet har ägt rum). Särskilt oroande är att ryskt militärflyg uppträtt på ett sätt som inneburit direkt fara för den civila flygtrafiken.

Den ryska övnings- och underrättelseverksamheten i vårt närområde ökar. Det märks tydligt i Östersjöregionen. Den ryska propagandan och politiska manövrerandet syftar till att så split mellan länder och inom organisationer som EU och Nato. Det ligger ett stort ansvar på Ryssland för att vända denna negativa utveckling.

De nordiska länderna möter denna situation genom solidaritet och fördjupat

samarbete. Det nordiska samarbetet vilar på en gemensam värdegrund och en vilja att gemensamt hantera utmaningar. Med utgångspunkt i olika organisationstillhörigheter samarbetar vi nära inom ramen för EU och Nato. Vår ansats är defensiv. Vi vill stärka stabiliteten i norra Europa och tar avstånd från hot och användning av militära maktmedel. Närmare samarbete i Norden och solidariskt agerande med de baltiska länderna bidrar till att stärka säkerheten i vår region och höjer tröskeln för att militära incidenter ska inträffa. Genom att tillsammans agera bestämt, förutsägbart och konsekvent kan vi bidra till fred och säkerhet i vår del av världen. Samtidigt stärker vi sammanhållningen i EU och Nato samt bidrar till att upprätthålla den transatlantiska länken

Utöver detta påverkas Nordens säkerhetspolitiska läge av beroendet av internationella handelsflöden, risken för cyberattacker och terrorism samt klimatförändringarnas effekter. I Europas södra och sydöstra grannskap dras stater och institutioner ner i en våldsspiral präglad av inbördeskrig, med risk också för mellanstatliga konfrontationer. Icke-statliga aktörer, som ISIL, utmanar etablerade stater, gränser och institutioner och attraherar även medborgare från de nordiska länderna.

Vid det nordiska försvarsministermötet i Arvidsjaur den 10 mars beslutade vi om att förbättra förutsättningarna för att kunna följa händelseutvecklingen i vårt närområde. Det gäller både sjö- och luftlägesbild. I fokus är att dela information om vad som rör sig i luftrummet för att öka förvarningstider och minska risken för överraskningar eller missförstånd. Vi beslutade även att fortsätta att utbyta information och erfarenheter om hur vi ska möta cyberattacker.

För att effektivt kunna agera tillsammans vid ett eventuellt krisläge är det nödvändigt att förbereda sig genom träning och utbildning. Vi kan utnyttja en i många stycken unik övnings- och träningsmiljö för att stärka förmågan hos våra flyg-, marin- och arméförband. Den omfattande flygövningsverksamheten genom det så kallade cross border training är en modell att bygga vidare på och utreda möjligheterna att etablera en kvalificerad flygövning, Northern Flag. Vi kommer nu att ta steget att erbjuda respektive flygvapen användande av alternativbaser vid dåliga väderleksförhållanden.,

Genom att erbjuda förutsättningar för kvalificerade övningar, säkerställer vi att även andra länder och organisationer är väl förtrogna med vårt närområde. Det kommer bland annat att demonstreras genom Natos högprofilövning i Norge 2018.

I internationella operationer bygger vi vidare på sedan länge etablerat samarbete för att sträva efter att i högre grad samordna oss inför militära och civila insatser och när så är lämpligt att samarbeta i operationer i till exempel Afghanistan, Mali och Irak. Norden ska vara en aktiv röst i diskussionen om hur FN:s fredsbevarande verksamhet ska utvecklas.

Vi har också startat ett program för kapacitetsuppbyggnad inom försvarsområdet där vi tillsammans med de baltiska länderna kan ge bidrag till att reformera försvarssektorn i våra samarbetsländer.

Revidering, modernisering och förenkling av det nordiska industriavtalet har pågått en längre tid. Vi har nu undertecknat avtalet, vilket är en viktig milstolpe. Avtalet ger ramar för bestämmelser om försörjningstrygghet och särskilda åtgärder som främst är aktuella som förberedelser för och vid allvarliga nödlägen och krig, bestämmelser om vissa förenklingar avseende tillämpning av offset/industrisamverkan och bestämmelser om möjliga förenklingar vad avser handel med krigsmateriel mellan parterna.

I tillägg till det nordiska försvarssamarbetet stärker vi den nationella förmågan i respektive land genom bilaterala samarbeten som förbättrar förutsättningarna för att hantera incidenter och hot. Bilaterala samarbeten kompletterar och stärker det nordiska samarbetet som helhet och säkerheten i vår del av världen.

Vi tar vår del av ansvaret för vår region i en orolig tid. Det nordiska samarbetet kompletterar samarbetet i EU och Nato för ökad säkerhet i vår region. Vår gemensamma ambition är att öka förutsägbarhet, bidra till fredlig utveckling och undvika militära incidenter och konflikter.

Peter Hultqvist, försvarsminister Sverige

Nicolai Wammen, försvarsminister Danmark

Carl Haglund, försvarsminister Finland

Ine Eriksen Søreide, försvarsminister Norge

Gunnar Bragi Sveinsson, utrikesminister Island

Debattartikeln har också publicerats i Aftonposten, Norge, Jyllands-Posten, Danmark och Hufvudstadsbladet, Finland.

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet

Regeringen föreslår svensk väpnad styrka i militär utbildningsinsats mot ISIL

Publicerad 09 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

DN Debatt 9 april 2015

Terroristorganisationen ISIL, också känd som IS, har spritt död, förstörelse och fruktan. Vi har alla kunnat följa hur dess framfart i Syrien och Irak har lett till att människor mördats och tvingats på flykt och samhällen skövlats. Vi har sett utstuderade grymheter mot oliktankande och omfattande övergrepp. Och vi tvingas konstatera att ISIL också försöker utsträcka sin terrorism till andra delar av världen, inklusive Europa.

Sverige hör, tillsammans med samtliga andra EU:s medlemsstater, därför till de länder som deltar i den internationella koalitionen av ett 60-tal länder som bildats för att på olika sätt bekämpa ISIL, stabilisera Irak och hantera följderna av terroristorganisationens framfart.

Hittills har Sverige valt att fokusera vårt stöd utmed två spår: Dels för att lösa den akuta krisen vilket inte minst handlar om humanitärt stöd, dels politiskt för att nå en långsiktig lösning på de underliggande politiska problemen i regionen som har gett ISIL fotfäste.

Vi har gett ett omfattande humanitärt stöd till dem som tvingats på flykt från sina hem i Syrien och Irak och vi stödjer också de stabiliseringsinsatser som planeras i områden som säkras från ISIL. Vi, liksom andra, vidtar därtill åtgärder för att förhindra eventuella sympatisörer att resa till regionen i syfte att delta i terroristhandlingar eller terroristträning.

Parallellt stödjer vi de politiska processer som på sikt ska eliminera grogrunden för terroristorganisationer som ISIL. Vi gör detta i form av vår uppbackning av FN:s ansträngningar att finna en lösning på våldet och

inbördeskriget i Syrien, och vi gör det genom att verka för ett inkluderande och sammanhållet Irak, som med stärkta demokratiska institutioner också möjliggör inflytande för landets många olika grupperingar, både religiösa och etniska. Framväxten av ett rättssamhälle är nödvändig för att långsiktigt kunna bekämpa terrorismen.

Irak befinner sig i ett läge där det även krävs militärt stöd för att stoppa ISIL. På den irakiska regeringens begäran bistår därför den internationella koalitionen de irakiska försvarsstyrkorna inklusive de kurdiska så kallade peshmerga-förbanden, med flygunderstöd och utbildningsinsatser.

Tack vare detta samarbete har ISIL:s offensiv kunnat hindras och områden som tidigare hållits av ISIL har kunnat säkras. Ett exempel är Tikrit som förra veckan befriades från ISIL:s våld. Det gav ännu ett bevis på att ISIL går att besegra. Men att det krävs gemensamma ansträngningar.

Sedan i vintras har regeringen undersökt Sveriges möjlighet att delta i dessa gemensamma militära insatser. Regeringen föreslår i dag att Sverige ska delta i den militära utbildningsinsatsen i norra Irak.

Regeringen föreslår att riksdagen medger att en svensk väpnad styrka bestående av 35 personer ställs till förfogande under 2015 för att delta i den militära utbildningsinsatsen som genomförs av den internationella koalitionen mot ISIL i norra Irak. Försvarsmakten kommer att sätta ihop en allsidig och ändamålsenlig styrka för att lösa uppgifterna i insatsen. Om säkerhetssituationen skulle försämrats har Försvarsmakten möjlighet att tillfälligt förstärka styrkan till att omfatta 120 personer för evakuerings- och förstärkningsinsatser. Regeringens beslut är grundat på Iraks förfrågan om assistans för att stoppa ISIL, vilket också utgör insatsens folkrättsliga grund.

Det planerade svenska styrkebidragets huvudsakliga uppgifter kommer vara utbildning och rådgivning till de irakiska säkerhetsstyrkorna i norra delarna av Irak.

Det svenska styrkebidraget ska stå under svensk nationell ledning och kontroll under insatsen. Nödvändig koordinering kommer att ske inom den internationella koalitionen mot ISIL och främst med andra aktörer i insatsområdet, bland annat USA, Tyskland, Nederländerna, Danmark, Norge och Finland.

Den svenska insatsen i norra Irak är en del av en större helhet. Den internationella koalitionen verkar i flera delar av Irak med syfte att bekämpa

ISIL, och insatsen i norra Irak är en av delarna. Därutöver har Sveriges sedan lång tid ett långsiktigt och brett engagemang för, och tillsammans med, Irak. Våra relationer är mycket goda och omfattar samarbete på en rad områden baserat på ett stort mellanfolkligt utbyte mycket tack vare den stora andel av svenskarna, närmare två procent, som har rötter i Irak och regionen. Sverige har därtill sedan 2004 ett nära utvecklingssamarbete med Irak med fokus på bland annat främjande av demokratisk utveckling, mänskliga rättigheter, kvinnors situation och jämställdhet, antikorruption och stöd till civila samhället.

ISIL:s härjningar är fruktansvärda. Våldet och hatet tycks sakna gränser. Dess mål är att inge fruktan så att motståndet ger vika och våldet kan triumfera. Det får inte ske. Därför är den internationella koalitionen insatser mot ISIL avgörande. Samarbetet mot terrorismen är nyckeln till framgång. Från svensk sida kommer vi att fortsätta bidra till dessa gemensamma ansträngningar.

Margot Wallström, utrikesminister

Peter Hultqvist, försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

”Så ska Sverige och Finland samarbeta i militär konflikt”

Publicerad 27 februari 2015 Uppdaterad 22 april 2015

Dagens Nyheter 27 februari 2015 Det finsk- svenska försvars- och säkerhetspolitiska samarbetet ges nu ytterligare djup och skärpa. Våra båda länders försvarsmakter har länge övat tillsammans, men nu utvidgas samarbetet till att även gälla operativ planering. Detta ökar på ett skarpt sätt handlingsfriheten för båda länderna vid en kris eller konflikt.

Sedan 2009 har Sverige och Finland studerat hur man skulle kunna utnyttja våra försvarsmakter gemensamt i olika scenarier. Samarbetet har fram till nu enbart rört fredstid. I maj 2014 undertecknades en handlingsplan för fördjupat försvarssamarbete på militär nivå. Försvarsmakternas analys omfattar sex fokusområden; marinen, flygvapnet, armén, logistik och materiel, säker kommunikation och gemensamma förband. Försvarsmakterna föreslår att samarbetet även ska omfatta kris- och konfliktnivåer vilket ligger i linje med den politiska dialog som pågått sedan 2009.

Nu utökas detta samarbete att omfatta det som kallas operativ planering och förberedelser för gemensamt användande av civila och militära resurser i flera olika scenarier, inklusive kris- och konfliktsituationer. Operativ planering för gemensamt uppträdande ska vara ett komplement till, men skilt från, respektive lands nationella planering. Samarbetet innebär inte ömsesidiga förpliktelser och ett agerande kräver politiska beslut av respektive lands regeringar.

Det är naturligt att två länder som står varandra så nära som Finland och Sverige har ett närmare samarbete med varandra. Båda har en lång tradition av militär alliansfrihet och har båda ett ansvar för säkerheten runt Östersjön

och vårt närområde. Såväl Finlands som Sveriges säkerhetspolitik bygger på principen att säkerhet skapas i samverkan med andra.

Vi kan, i försvarsmakternas rapport, konstatera att de ställer sig positiva till det bilaterala samarbetet och ser en tydlig operativ nytta med en fördjupning. Några konkreta exempel från försvarsmakternas rapport:

- På det marina området har en vision tagits fram där vi återfinner förslaget om en gemensam marin förbandsenhet (Swedish-Finnish Naval Task Group) som är tänkt att ha full operativ kapacitet år 2023.
- Därtill föreslår försvarsmakterna användande av varandras marina baser och att gemensamma ubåtsjaktövningar inkluderas i övningsplanen.
- Inom flygvapnet föreslår försvarsmakterna en ökad grad av interoperabilitet mellan det svenska och det finländska flygvapnen med förmåga till gemensamma operationer, gemensamt utnyttjande av flygbaser och gemensam stridsledningsförmåga.
- På armésidan föreslås också att länderna fram till 2020 ska ta fram ett koncept för att kunna uppträda i ett gemensamt arméförband av brigads storlek.

Som ett första viktigt steg kommer säker kommunikation att upprättas mellan försvarsdepartementen i Stockholm och Helsingfors. Utbyte av personal mellan respektive departement kommer att inledas. Lagstiftningen i respektive land kommer att ses över för att underlätta exempelvis sådant som att använda varandras flygbaser och ankarplatser. Ytterst syftar alla de åtgärder som nu kommer att vidtas till att skapa en ökad stabilitet och säkerhet i vår del av Europa. Sverige och Finland vill med sina tydligt defensiva agendor bidra till en fredlig utveckling.

Förhoppningen är att det finsk-svenska försvarssamarbetet även på sikt kan stimulera och bidra till att stärka det nordiska försvarssamarbetet ännu mera. Den 10-11 mars kommer det första ministermötet under det svenska ordförandeskapet i Nordefco* att genomföras i Arvidsjaur och Luleå. Fördjupat samarbete med våra nordiska grannar bidrar till att stärka säkerheten i norra Europa och att främja fredlig utveckling.

* Ett samarbete mellan alla de nordiska länderna inom försvarsområdet. Syftet är att stärka ländernas egna försvar, hitta synergieffekter och att främja effektiva lösningar.

Peter Hultqvist, Sveriges försvarsminister

Carl Haglund, Finlands försvarsminister

Debattartikel från Försvarsdepartementet

Bred analys krävs för insats i Afghanistan

Publicerad 02 december 2014 Uppdaterad 22 april 2015

Svenska Dagbladet 2 december 2014 Sverige har varit såväl militärt som civilt engagerad i Afghanistan de senaste tolv åren. Det handlar således om en mycket omfattande insats. Stora resurser har tagits i anspråk, personellt, kompetensmässigt som ekonomiskt. Syftet med engagemanget är att möjliggöra social, ekonomisk som politisk utveckling i landet. Men som är väl känt så finns det inga enkla lösningar på den problematik som präglar landet.

Under de tolv åren, fram t o m maj 2014, har cirka 9 000 svenskar tjänstgjort inom ISAF. Det militära bidraget har kostat cirka 9 miljarder kronor till och med utgången av 2013. Utöver detta har Sverige bidragit med resurser inom EU:s polisinsats, ökat det bilaterala biståndet från 53 miljoner 2001 till 620 miljoner under 2013 och etablerat ett humanitärt bistånd på nivån 119 miljoner per år under åren 2008-2013.

Inför framtiden finns utfästelser om deltagande i Natos nya utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission, RSM, med upp till 50 personer och en biståndsstrategi för åren 2015 – 2019 omfattande 4.87 miljarder kronor. Allt detta har skett och sker i samverkan med andra länder och självfallet med afghanska myndigheter.

Hela denna omfattande satsning kräver självfallet en särskild analys. Därför förbereds nu inom regeringskansliet direktiven till utredning om hela det svenska engagemanget i Afghanistan. Det vore närmast att betrakta som märkligt om inte denna analys genomfördes. Faktaförhållanden måste

klarläggas, hållfastheten i strategin måste definieras, lärdomar inför framtiden måste dras och sist men inte minst så måste en helhet som så långt som möjligt redovisar resultaten tydliggöras. Tidigare utfästelser om att göra en så kallad vitbok ska verkställas.

Det måste dock finnas respekt för att det är ett arbete som kräver hög integritet. Ytterst handlar det om att sätta in hela insatsen i ett perspektiv som tar sin utgångspunkt i de förhållanden och det världsläge som rådde när insatsen startade och fram till nu beskriva utveckling och slutsatser. Att beskriva hela det komplexa arbetet med fattigdomsbekämpning, förtroendeskapande uppgifter i förhållande till afghansk allmänhet kopplade till de renodlade militära insatserna är minst sagt utmanande. Men icke desto mindre nödvändigt.

En väl genomförd analys kan ge viktiga lärdomar kring bland andra frågor som regeringens styrning, civil-militär samverkan, samverkan mellan olika länder och afghanska myndigheter, olika aktörers uppfattning om sitt uppdrag, förberedelserna inför uppdraget och uppföljningen efter insats, samverkan mellan myndigheter, effekter för svensk militär kompetens och förmåga, insatsens ekonomi, men också en bedömning av resultaten på det afghanska samhället.

Sverige ska även i framtiden arbeta aktivt som deltagare och partner i internationella operationer. Det är ett sätt att bidra till att lösa konflikter, stabilisera och sträva efter att skapa fred och säkerhet. Detta grannlaga arbete kräver kunskap och långsiktig strategi. En väl genomförd utvärdering av det svenska bidraget i Afghanistan kan bidra till att skapa en viktig erfarenhetsbank inför kommande engagemang.

Peter Hultqvist
Försvarsminister